

Agnatisk stamtavla över släkten Fruncks äldre led*

Michael Lundholm[†]

Version 1.02 (2016-10-19)

0. Om dokumentet

Detta dokument är tillgängligt digitalt och uppgifterna får självfallet citeras med angivande av källan. En lämplig biografisk referens till dokumentet är

Lundholm, M., (2016), *Agnatisk stamtavla över släkten Fruncks äldre led*, version 1.02, http://lundholm.me/projekt/frunck/frunck_stamtavla_1_02.pdf. [Avläst <datum>].

När nya uppgifter kommer mig till del genom min egen forskning eller från andra släktforskare kommer detta dokument att uppdateras. Nya uppgifter, kompletteringar, kommentarer, frågor och korrigeringsförslag tas tack-
samt emot tillsammans med utförliga källhänvisningar. Dessa skickas till m.l.lundholm@me.com. Dokumenthistorik med beskrivningar av ändringar återfinns i Bilaga 1.

1. Inledning

Släkten *Frunck* kom ursprungligen från Tyskland och är dokumenterad vid Skultuna mässingsbruk i Västmanland (Skultuna socken, Norrbo härad) första gången 1620. Här redovisas släktens äldre led, med vilket avses de agnatiska avkomlingarna till stamfadern brännugnsmästaren *Simon Frunck* intill fjärde led. I praktiken innebär det en begränsning till de agnatiska ättlingar som fötts fram till ungefär 1750.

* Jag har tagit emot många uppgifter om släkten Frunck från flera olika personer. Här vill jag särskilt tacka Karin Uhrvik (Knivsta), Göran Ekberg (Örebro), Stig Geber (Uttran) och Stefan Jernberg (Gustafs) vilkas uppgifter varit av avgörande betydelse. Staffan Bengtsson meddelat uppgifter från Stockholms stadsarkiv. Jag har även fått enskilda uppgifter från Anders Berg (Stockholm), Carl-Göran Backgård (Åkersberga), Anders Berg (Stockholm), Örjan Hedenberg (Järfälla), Niklas Hertzman

[†] Jag har tidigare varit styrelseledamot i Sveriges Släktforskarförbund, ordförande i Svenska Genealogiska Samfundet, redaktör för Svensk Genealogisk Tidskrift och som vice ordförande i Pro memoria – Riksarkivets vänner. Jag är sedan 2015 styrelseledamot i Genealogiska Föreningen. Har publicerat genealogiska arbeten i bl.a. Svensk Genealogisk Tidskrift, Släktforskarnas årsbok, Släkt och Hävd samt Släkthistoriskt forum.

Jag publicerade mina första resultat i Lundholm (2007). Jag trodde då att jag, med några få undantag, hade gjort en ganska definitiv redogörelse för släkten Fruncks äldre led. Omedelbart efter publiceringen fick jag dock ny information av släktforskare som läst min artikel. Det ledde till en avsevärd justering i släktens stamtavla. Denna redovisades i Lundholm (2009). Jag har fortsatt att få information från olika släktforskare om släkten Fruncks äldre led. Den informationen har i sin tur föranlett ytterligare forskningsinsatser från mig. En första redovisning av de resultat denna insats ledde till skedde i Lundholm (2012). Information om släktens äldre led fortsätter dock att komma mig till del och jag hittar själv nya uppgifter om släkten. Jag planerar därför att under kommande år att publicera ytterligare bidrag till släkten Fruncks äldre led.

Eftersom släktforskning är ett pusselläggande och nya resultat innebär att nya pusselbitar läggs på bordet finns det skäl att på ett systematiskt sätt redovisa den samlande bilden av alla pusselbitar. Jag avser därför att parallellt med publicerandet av nya resultat om släkten Frunck redovisa en uppdaterad samlad stamtavla över släktens äldre led. Det är detta dokument. Det kommer tills vidare enbart att finnas tillgängligt digitalt men därmed också fritt tillgängligt för alla på Internet. Versionsnummer och publiceringsdag anges ovan. När nya uppgifter framkommer så avser jag uppdatera detta dokument.

Denna version inkluderar alltså uppgifter som tidigare publicerats av mig om släkten Frunck:

1. *Släkten Fruncks äldre led*, Släktforskarnas årsbok '07, sid. 161-206.
2. *Efterskörd & kommentarer: Släkten Fruncks äldre led (Släktforskarnas årsbok '07)*, sid. 339-341.
3. *Bidrag till släkten Fruncks äldre led*, Släktforskarnas årsbok '12, sid. 263-300.

Det finns dock kommentarer och uppgifter som framkommit efter våren 2012 och som tidigare inte publicerats. Visa förändringar av redovisningsprinciper och källhänvisningar jämfört med tidigare publikationer har också skett.

Syftet är alltså att redovisa en strikt agnatisk stamtavla över släkten Fruncks äldre led. I fotnoter kan det dock finnas kommentarer som leder till avvikelser från denna redovisningsprincip.

En för mig viktig princip är att dokumentera mina källor så att mina påståenden lätt ska kunna kontrolleras. Det sker i fotnoter där källhänvisningar redovisas i kortform. En avslutande käll- och litteraturförteckning ger en fullständig dokumentation av källorna och litteraturen. När det gäller den aktuella tidsperioden är det inte alltid möjligt att (exempelvis) dokumentera ett dödsfall genom en uppgift i en dödbok. Istället kan det krävas en ganska omfattande diskussion, analys och argumentation för att komma fram till en slutsats. I mina publikationer om släkten Frunck redovisas detta till fullo. Här sker en kondenserad redovisning av diskussionen i fotnoter med hänvisningar till de publicerade arbetena. En fullständig redovisning av använt källmaterial finns dock alltid i detta dokument.

Dispositionen av detta dokument är följande: I avsnitt 2 ges en sammanfattande diskussion av den tidigare litteraturens påståenden om släktens ursprung. Avsnitt

3 ger en kort redogörelse kring de mässingsbruk som släkten verkat vid. Avsnitt 4 redovisar den uppdaterade versionen av stamtavlan för släktens äldre led. En redovisning av personer som inte kan dokumenteras tillhöra släkten men som sannolikt tillhör den finns i avsnitt 5. Avsnitt 7 innehåller en käll- och litteraturförteckning.

2. Släktens ursprung

Om släktens föregivna ursprung finns ganska mycket skrivet från sent 1700-tal till tidigt 1900-tal. Detta föregivna ursprung är dock av mytologisk karaktär. Det finns visserligen en rad skillnader i detaljer i de olika redovisningarna men huvudbudskapet i myten är följande: Släktens stamfar skulle ha varit tysk militär som hette *Nimrod Frunck* eller möjligen *Nimrod von Frunck*. Han skulle haft tre söner som alla var förfarna när det gällde mässingsproduktion. En, Simon, hamnade i Sverige och blev stamfar till den svenska släkten Frunck, den andra hamnade i Norge där han dog barnlös och den tredje blev kvar i Tyskland. Vissa uppger att Nimrod kom från Hessen. Han ska sedan ha stupat under 30-åriga kriget.¹

En fylligare beskrivning av dessa historier finns i Lundholm (2007). Där finns också en utförlig argumentation kring varför man inte bör fästa någon tilltro till detaljer och enskilda uppgifter, samt utförliga referenser kring de aspekter som omnämns nedan. Här ska i korthet bara göras några observationer:

1. Uppgifterna är inte samtida utan redovisas första gången ungefär 150 år efter den förste Fruncks uppträdande i Sverige.
2. Inga källor anges så uppgifterna är inte kontrollerbara. *Nimrod Frunck* återfinns inte heller i tyska genealogiska standardverk.
3. Namnet *Nimrod* förekommer visserligen i släkten. Det var pojke som levde 1735-1742. Han var ättling i fjärde generationen efter den förste kände medlemmen av släkten och han levde alltså innan uppgifterna om militären Nimrod förekommer första gången. Se Familj 11 på sid. 16.
4. Med en sådan illuster förfader skulle man förvänta sig att namnet förekommer ganska ofta i släkten. Det gör det också, men först under 1800-talet, efter det att historien om militären Nimrod fått spridning. Under släktens äldre led är det tvärtom andra namn som dominerar; främst Simon, Kristian, Johan och Karl. Namnet Nimrod lyser med sin frånvaro med ovan nämnda undantag.
5. Det verkar också ytterst osannolikt att en (eventuellt adlig) militärs söner skulle vara högt kvalificerade yrkesarbetare inom mässingsindustrin. Den typ av yrkesskicklighet som en brännugnsmästare hade förvärvades under många gesällår och oftast under fadern som mästare.

¹ Hülphers 2, Westerås Stifts-Tidningar (1796-09-30, nr. 201, sid. 802), Westerås Stifts-Tidningar (1807-01-31, nr. 85, sid. 350ff), Westén och Wenström (1799-1850, Band 3, sid. 639ff), Frunck (<1845), ÖÄ (1884-1908, Band 2, sid. 147) och SSK (1911-, årgång 7).

Lejonhufvud (1901-1906) saknade dock till sin heder denna historia. Den stamtavla som där redovisades var på det hela taget korrekt, även om den i detaljer uppvisar fel. Dess stora brist var dock när det gäller släktens äldre led att den främst använde sig av kyrkboksmaterial från Skultuna och Norberg och av detta skäl i vissa delar är ofullständig i så motto såväl enskilda personer som hela släktgrenar är utelämnade.

Samtida med de första uppgifterna om militären Nimrod var den förste av släktens medlemmar som gjorde en klassresa. Efter studier och disputation i Uppsala samt en period som hovpredikant blev han kyrkoherde i Tillinge och Svinninge församlingar i Västmanland. Han hette *Kristian Frunck*; se Familj 10 på sid. 15. Han var kusin till den ovan nämnde gossen Nimrod. Eftersom flera av de tryckta uppgifter som först nämner militären Nimrod är olika slags runor över Kristian Frunck miss-tänker jag starkt att det är denne som är upphovsman till historien om militären *Nimrod Frunck*, d.v.s. att han helt enkelt fabricerat historien för att bättra på sin familjs härkomst. I ett fall nämns han uttryckligen som källa. Det är också uteslutande bland hans ättlingar som namnet Nimrod senare förekommer (tillsammans med anagrammen *Dormin*, *Mindor* och *Nimrodina*).

Frågan om *Nimrod von Fruncks* existens är ett indiciemål: Det finns alltså inga samtida eller annan evidens för *hans* existens men alltså många skäl för att betvivla den. Tyvärr finns det heller ingen direkt evidens om någon annan far till förste kände medlemmen av släkten som gör att vi direkt kan avfärda hypotesen om militären *Nimrod Fruncks* existens.

Vad som verkligen kan dokumenteras om släktens första led i Sverige är följande: Skultuna mässingsbruk grundades 1607.² De första bruksarbetarnas förhållande till kyrkan var oreglerat. De betalade inga avgifter till kyrkan och stod utanför sakramenten. Bruksägaren har då vänt sig till Västerås domkapitel för att bruksarbetarna skall inlemmas i den kyrkliga gemenskapen. Detta var dock inte problemfritt eftersom det inte var självklart att bruksarbetarna var lutheraner. En visitation eller ett förhör sker 1620. Bruksarbetarna förklarade då att de var lutheraner och de anger också sina namn och sin hemort:

”Simon Fruncke Hessus mäst vppfödd här i Swerighe”.³

Simon Frunck uppgav alltså att han var från Hessen men huvudsakligen vuxit upp i Sverige. Vi noterar att uppgiften om Hessen återkommer i den senare mytologin kring släktens ursprung.

Den 8 juli 1622 skriver *Willem Giliusson de Besche* kontrakt med ett antal (vad som synes vara tyska) arbetare.⁴ De skall arbeta vid Nyköpings mässingsbruk. Med på listan finns kopparmästaren *Arnold Düppengiesser*⁵, vars familj var välkänd bland mässingstillverkarna i Aachen, men därefter kommer mässingsbrännaren *Hannes Fruncken* från Hessen.⁶

I räkenskaper för Nyköpings bruk framgår det dessutom att brännaren *Hans Frunck* och hans dräng *Simon Frunck* arbetat vid mässingsbruket någon gång un-

² För en historik över Skultuna mässingsbruk för den aktuella perioden se Erixon (1921-1972, Band 2:1).

³ Erixon (1921-1972, Band 2:1, sid. 26). Den källa som åberopas är Västerås domkapitels protokoll fol. 75.

⁴ Om släkten de Besche se SBL (band 10, sid. 347-384).

⁵ Möjligen är detta Arnold Doppengiesser d.y. Om far och son Arnold Doppengiesser se SBL (band 11, sid. 542-545).

⁶ Leufstaarkivet kartong 42, kontrakt #36.

Leufstaarkivet är en fysisk avknoppning av Lövsta bruksarkiv och förvaras på Riksarkivet. Det tillkom när riksantikvarien Dahlgren skrev sin biografi över Louis de Geer; Dahlgren (2002 [1923]).

der perioden 13 september 1622 – 28 juli 1623. I räkenskaperna för perioden 28 juli 1623 – februari 1624 förekommer vare sig *Hans Frunck* eller *Simon Frunck*.⁷ Första omnämmandet av *Simon Frunck* som mästare är 1625 i Skultuna i samband med att han fungerar som fadder.⁸

Ljung (1957, sid. 26) menar att eftersom *Hans Frunck* och *Simon Frunck* hade samma ursprung (Hessen) och samma yrke (brännugnsmästare) var de med all sannolikhet släkt och var troligen bröder. I Lundholm (2007) anslöt jag mig till denna förmodan. Man kan dock notera att eftersom Hans Frunck i Nyköping kallas mästare samtidigt som Simon kallas dräng skulle Hans lika gärna kunna vara far till Simon som en äldre bror. Detta är det närmaste vi kommer en möjlig far till Simon Frunck.

3. De svenska mässingsbruken och släkten Frunck

De svenska mässingsbruk som var aktiva under 1600-talet och det tidiga 1700-talet var följande (årtal för grundande inom parantes):

- Skultuna (1607 -)⁹
- Nyköping (1610 – 1886, mässingsproduktionen avslutades 1821)¹⁰
- Vällinge (1623 – 1712)
- Nacka (ca 1625 - 1723)
- Bjurfors (1666-1835)
- Norrköping (1609 -, mässingsproduktion från 1620-talet)¹¹
- Gusum (1652 -, mässingsproduktion från 1661)¹²

Skultuna, Nyköping, Vällinge, Nacka och Bjurfors var de bruk där släkten Fruncks medlemmar var dokumenterat aktiva som mässingsbruksarbetare. I Nyköping var dock närvaron begränsad till att släktens stamfar arbetade där några år på 1620- och 1630-talen. Till Nyköping och Norrköping flyttade några kvinnliga medlemmar av släkten dit i början/mitten av 1700-talet sina familjer. Vid Gusums bruk lyser släktens medlemmar helt med sin frånvaro.

4. Stamtavla över släktens äldre led

Här redovisas en uppdaterad agnatisk stamtavla över släkten Frunck. Den baseras i denna version på Lundholm (2007, 2009, 2012). Den numrering av familjetabeller som tidigare användes har uppdaterats eftersom det är så att flera personer flyttats från en plats i stamtavlan till en annan plats samt att nya personer tillkommit och därmed nya tabeller varit tvungna att skjutas in mellan befintliga tabeller. För att undvika förvirring har familjetablerna döpts om från *Tabell* till

⁷ Leufstaarkivet kartong 50.

⁸ Skultuna C:1 sid. 57.

⁹ Erixon (1921-1972).

¹⁰ Edblad (1979).

¹¹ Helmfrid (1954).

¹² Forsberg (1953).

Familj. En översättningstabell mellan tabellnummer och familjenummer finns i Bilaga 2. En grafisk sammanställning av stamtavlan finns i Bilaga 3.

Vad gäller namn (patronymikon) följer jag samma konvention som jag använt i tidigare redovisningar:

- Patronymikon skrivs ut direkt om det finns i vart fall en källa som använder patronymikon tillsammans med släktnamnet.
- Om källorna istället omnämner en person som son eller dotter utan uttryckligt användande av patronymikon eller om släktrelationen bygger på en slutledning från mig anges patronymikon inom hakparantes tillsammans med släktnamnet.

Den redovisningsprincip jag använt är att redovisa en stamtavla för Simon Frunck och hans agnatiska avkomlingar i fyra led, inkluderandes eventuella äktenskap för döttrarna. Den fjärde generationen redovisas som barn till generation 3 och inte med egna familjetabeller. Eftersom 1600-talet och det tidiga 1700-talet är en besvärlig period ur källsynpunkt har jag i fotnoter redovisat mina eventuella ströfynd angående döttrarnas barn. Jag har tagit med yrkesbenämningar i den mån de har kunnat dokumenteras, men inte särskilt efterforskat dem. Flyttningar har inte medtagits, annat än i rena undantagsfall.

En översyn har skett av källhänvisningarna i följande mening: Ofta finns flera olika sidnumreringar i äldre kyrkböcker. Ibland fler än två. Jag har eftersträvat att i denna skrift använda mig av den mest moderna sidnumreringen. Är det flera är det oftast den maskinstansade. Saknas paginering anges som komplement antingen Arkiv Digital's AID eller SVAR:s Bildid.

Under arbetets gång har det hänt att olika digitala ingångar (t.ex. SVAR, Ancestry/Genline, Arkiv Digital) har använts till en och samma källa. För att få en enklare och mer sammanhållen källförteckning har samtliga beteckningar arkivmaterial justerats så att de överensstämmer med NAD (Nationell Arkivdatabas).

Familj 1

Simon Frunck. Brännugnsmästare vid Skultuna mässingsbruk.¹³ Omnämnd i Skultuna 1620-1654.¹⁴ Sannolikt född före 1595 och död före 1669.¹⁵ Gift med *Katarina*,

¹³ Han kallas mästare första gången 1625 (Skultuna C1.1 sid. 57). "Mäster", ofta förkortat "M", är sedan den vanligaste benämningen.

¹⁴ En fullständig redovisning av alla av mig kända omnämmanden finns i Lundholm (2007, sid. 177-183) samt Lundholm (2012, sid. 266).

Det första omnämmandet är förhöret som sker 1620 och redovisas ovan (Erixon 1921-1972, sid. 26). Det sista omnämmandet som med säkerhet gäller *Simon Frunck* är en mantalslängd från 1654. Där upptas han som "Ms Simon Frunck" med sönerna "*Simon Frunck Junior*" samt "*Carl Frunck*". Detta är ett av två belägg där vi har två *Simon Frunck*, en äldre och en yngre (Mantalslängder, Västmanlands län 12 fol. 59v och 13 fol. 436v). Senare belägg av *Simon Frunck* omnämner bara den yngre eller en obestämd "*Simon Frunck*". Det finns också ett omnämmande av den yngre *Simon Frunck* i Mässingslagarämbetets protokoll från 1681. Det är ett börsbevis som anger att den yngre *Simon Fruncks* hustru var dopvitne i Skultuna 12 maj 1654; se fotnot 30.

¹⁵ Det finns en dödnöts för *Simon Frunck* i Skultunas ministerialbok daterad 14 september 1673 (Skultuna C:2 [AID v74106.b24]). I ljustet av att (i) en äldre och en yngre *Simon Fruncks* nämns samtidigt 1653 och 1654 (se fotnot 14), (ii) den yngre *Simon Frunck* omnämns 1661 och 1664 (Sura LI:2 sid. 20 och Skultuna C:2 sid. 1) samt (iii) en obestämd "*Simon Frunck*" i mantalslängderna 1669, 1671-1673, dock ingen 1674 (Mantalslängder Västmanlands län 27 fol. 87r, 29 sid. 227, 30 sid. 385, 31 sid. 27 och 32 sid. 41) är det sannolikt att den äldre Simon Frunck avlider före 1669 men sannolikt tidigast 1654.

omnämnd senast 1636 och som möjligen levde ännu 1653 men sannolikt avlidit senast 1654.¹⁶

Barn:¹⁷

- *Simon [Simonsson] Frunck*. Se Familj 2.
- *Maria Frunck*. Gift 11 februari 1635 i Skultuna med *Casten Koon*.¹⁸
- *Elsa*. Född 15 november 1622 i Skultuna.¹⁹
- *Johan*. Född 26 december 1624 och död 9 mars 1628 i Skultuna.²⁰
- *Karl [Simonsson] Frunck*. Se Familj 12.²¹
- *Kristian*. Född 17 maj 1629 i Skultuna.²²
- *Adam*. Född 1 juni 1631 i Skultuna.²³
- *Johan*. Född 6 november 1634 i Skultuna.²⁴
- *Henrik*. Född 24 juni 1636 i Skultuna.²⁵

Om vi dessutom noterar att den äldre *Simon Fruncks* dotter *Maria* (se fotnot 18) gifter sig 1635 bör han vara född allra senast ungefär 1595, även om det årtalet leder fram till att vi har två generationer som får barn eller gifter sig vid 20 års ålder. Han är därför sannolikt född flera år före 1595. Det stärker argumentet att det är den yngre *Simon Frunck* som avlider 1673 och att den äldre avlidit före 1669.

¹⁶ Att hon var gift med *Simon Frunck* följer indirekt av barnens födelsenotiser där hon omnämns. I de ovan nämnda mantalslängderna för 1653 och 1654 var mantalet två 1653 och ett 1654 för den äldre *Simon Frunck*. Hans hustru var alltså sannolikt i livet ännu 1653 men inte 1654. Eftersom vi inte vet om han var gift mer än en gång följer att *Katarina dog före* 1654. Sista gången hon är direkt omnämnd är dock vid sonen *Henriks* födelse 24 juni 1636 (Skultuna C:1 fol. 38v).

¹⁷ Att *Katarina* skulle vara mor till barnen *Simon* och *Maria* är dock inte belagt eftersom deras födelsenotiser saknas och andra belägg för detta inte finns. Hon är dock med säkerhet mor till samtliga barn födda 1622-1636.

Ett barn utan namn (möjligen *Elsa*, *Kristian*, *Adam* eller *Johan*) avlider 6 augusti 1635 (Skultuna C:1 fol. 54r).

¹⁸ Skultuna C:1, fol. 46v. *Casten Koon* var son till *Karl Koon*. *Maria* var fadder vid fem tillfällen från juli 1634 till november 1635 (Skultuna C:1 fol. 36r (31 juli 1634), fol. 36v (28 december 1634 och 6 januari 1635) och fol. 37v (22 september och 8 november 1635)).

Matts Castensson Koon, vars dotter *Karin* döptes 23 maj 1670 i Skultuna är förmodligen deras son (Skultuna C:2 [AID v74106.b17]). Man kan också misstänka att tråddragaren *Karl Koon* och *Simon Koon*, båda gifta män, som under 1670- och 1680-talen är verksamma vid Bjurfors mässingsbruk, och också *Johan Koon* under senare delen av den angivna perioden, härstammar från dem (Länsstyrelsen i Västmanlands län. Landskontoret EIII:6-9 (1675, 1679, 1680, 1682, 1683-1686)). Flera stavningsvarianter förekommer, t.ex. *Kon*, *Koon*, *Kohn*. Se även fotnot 20. Man hittar även medlemmar av släkten *Koon* i Nacka och Nyköping under 1700-talet.

Observera att påståendet i Leijonhufvud (1901-1906, sid. 591) att *Maria* skulle ha gift sig med en *Kasten Kock*, som skulle ha varit av samma släkt som myntmästaren *Isak Cronström* i Skultuna är felaktigt. Om *Isak Cronström*, som före adlandet hette *Kock*, se SBL (band 9, sid. 356).

¹⁹ Skultuna C:1 fol. 28r. Notera att hon i födelseboken skrivs som *Ålza*.

²⁰ Skultuna C:1 fol. 29v och 52r. Vid dopet är "M: *Carls hust: Kristin Kohn*" fadder. Hon är alltså förmodligen den som senare blir svärmor till *Simon Fruncks* dotter *Maria*.

²¹ Skultuna C:1 fol. 31v och Leijonhufvud (1901-1906) sid. 589.

²² Skultuna C:1 fol. 33v.

²³ Skultuna C:1 fol. 35v.

²⁴ Skultuna C:1 fol. 36v. Se även avsnitt 5.

²⁵ Skultuna C:1 fol. 38v.

Familj 2

Simon Simonsson Frunck. Brännugnsmästare vid Skultuna mässingsbruk.²⁶ Född sannolikt före 1622.²⁷ Omnämnd första gången 1648.²⁸ Död 14 september 1673.²⁹ Gifte sig före 12 maj 1654 med *Karin Olofsdotter*.³⁰ Död senast 1691 i Skultuna.³¹

Barn:³²

- *Anders Simonsson Frunck*. Se Familj 3.
- *Karl Simonsson Frunck*. Se Familj 6.
- *Jakob Simonsson Frunck*. Se Familj 7.
- *Kristian Simonsson Frunck*. Se Familj 9.

²⁶ I likhet med fadern kallas han oftast "Mäster" eller förkortat "M" (se fotnot 13). Han omnämns som mästare redan 1653 (Mantalslängd, Västmanland 12 fol. 476v), dock möjligen redan 1648. En sekvens av fem belägg från Sura (Ramnäs Lla:2 sid. 34, 38, 39 och Sura Li:2 sid. 2 och 20) 1648-1661 omnämner nämligen omväxlande en mäster *Simon*, *Simon Simonsson* och unge mäster *Simon Frunck*. Minst två av dessa handlar om *Simon Simonsson* men förmodligen gör alla det. I så fall är han mästare redan 1648. Att han var brännugnsmästare framgår bl.a. av mantalslängden 1669 då han kallas "Mäster Simon Frunck brännare" (Mantalslängd, Västmanland 27, fol. 87r)

²⁷ Födelsenotis saknas. Skultunas första födelsebok täcker 1622-1641 men har en lucka mellan december 1631 och maj 1634 samt för 1640 men om vi i övrigt antar att den är komplett bör han vara född före 1622. Skulle han varit född 1640 eller senare skulle han inte ha kunnat vara mästare och gift redan 1653, än mindre 1648. Med tanke på att sonen *Anders* blir far redan 1664 (uppskattat; se fotnot 50) bör dock *Simon Simonsson Frunck* gift sig betydligt tidigare, varför en tidpunkt före 1622 är mest sannolik.

²⁸ Ramnäs Lla:2 sid. 34. Se fotnot 26.

²⁹ Skultuna C:2 [AIDv74106.b24]. Se även diskussionen i fotnot 15 på sid. 6.

³⁰ Ett bördnsbevis i Stockholms Mässingslagarämbetets arkiv från 1681 visar att unge mäster *Simon Fruncks* hustru *Karin Olofsdotter* var dopvittne i Skultuna den 12 maj 1654. Det är när *Petter*, son till skomakaren på Skultuna mässingsbruk och mästaren i Västerås stad, *Henrik Johansson Nache* och hans hustru *Anna Petersdotter*, döps. Attesten är utskriven med anledning av att *Petter Henriksson Nacke*, då borgare i Arboga, begär att få bli mästare under ämbetet i Stockholm. Denna attest är undertecknad av pastorn i Skultuna *Daniel Joannis Vigelius* den 23 augusti 1681. (Mässingslagareämbetet F2:1)

³¹ *Simon Fruncks* änka samt modern till *Simon Fruncks* son *Kristian Simonsson Frunck* är omnämnd flera gånger, dock utan namns nämning. Förmodligen gäller alla uppgifterna *Karin Olofsdotter*. Änkan nämns i en bänklängd i Skultuna 1676 (Skultuna C:1 fol. 16v). *Kristian Fruncks* mor finns omnämnd i husförhörlängderna i Skultuna 1681-1684 (Skultuna AI:1 fol. 29v), 1685-1686 (Skultuna AI:1 fol. 76v) samt 1689-1691 (Skultuna AI:2 fol. 71). I den senare framgår att modern begått nattvard 1689 men inte 1690; noteringar för 1691 verkar saknas för de flesta. På hennes rad står till höger "död".

³² Förutom för dottern *Maria* saknas födelsenotiser för samtliga barn. Den ordning de tas upp indikerar den troliga åldersordningen från äldst till yngst.

Med största säkerhet är *Simon Simonsson Frunck* far till *Karl* och *Jakob Simonssöner*. Patronymika och den tidpunkt som de uppträder i mantalslängder och kyrkoarkiv talar för detta. Man kan därmed utesluta att någon av dem är son till *Simon Frunck*. *Karl Simonsson Frunck* i Bjurfors skulle om så varit fallet ha varit bror till *Karl [Simonsson] Frunck* i Skultuna, vilket inte är sannolikt. Eftersom *Jakob* verkar vara den yngste bör detta också utesluta *Simon Frunck* som far.

I en domboksnotis 6 november 1677 i Kopparbergs läns häradsrätt framkommer att *Anders Frunck*, brännare vid Bjurfors mässingsbruk, var bror till den *Karl Frunck* som var gift med *Margareta* vars till namnet okända helsyster var gift med *Mickael Mattsson* i Nybyen. (KLHA III AI:19 1677 fol. 101v-103r)

Enligt Folkares tingslags renoverade dombok 12 maj 1686 sålde *Karl Simonsson Frunck* dessutom sin jordedel Jämtebo samt hus i Djäknehyttan och Nybyen med en kål- och humlegård den 9 maj 1680 till sin svåger *Michel Mattsson* samt den 7 juni 1681 en vret till *Hans Eriksson* vid Avestafors. (Svea hovrätt EXIe:2746 sid. 474)

Två observationer säkerställer att *Anders* är son och inte bror till *Simon Simonsson Frunck* och därmed inte son till *Simon Frunck*: (i) *Karl [Simonsson] Fruncks* i Skultuna hustru hette 1677 *Karin*. (ii) Eftersom Nybyen och Djäknehyttan är platser utanför Avestafors (nuvarande Avesta) på väg mot Bjurfors säkerställer detta att den *Karl Simonsson Frunck*, som är svåger till *Mickel Mattsson* och därmed bror till *Anders Frunck*, är den *Karl* som är verksam vid Bjurfors mässingsbruk och inte den som är verksam vid Skultuna mässingsbruk.

Kristian Simonsson Fruncks beräknade födelseår 1661 gör det också nästan säkert att även han är son till *Simon Simonsson Frunck*.

— *Maria Frunck*. Född 3 april 1664 i Skultuna.³³ Gift med *Pål Pålsson Keijser*.³⁴

Familj 3

Anders Simonsson Frunck. Omnämnd i Skultuna 1666-1667.³⁵ Brännugnsmästare 1669-1681 vid Bjurfors mässingsbruk i Norbergs socken och senast från 1683 vid Nacka mässingsbruk utanför Stockholm.³⁶ Död, förmodligen i Nacka, sannolikt före 1689 dock senast 1697.³⁷ Gift minst två gånger: (1) före 1664 med en till namnet okänd kvinna som avlider senast 1665³⁸ och (2) 29 juni 1666 med *Maria Eriksdotter*.³⁹ Död efter 1703.⁴⁰

Barn:⁴¹

— (1) *Simon Andersson Frunck*. Se Familj 4.

— (?) *Kristian Andersson Frunck*. Se Familj 5.

— (2) *Karl Andersson Frunck*. Född 4 april 1667 i Skultuna.⁴² Burskap som skraddare i Härnösand 1695.⁴³ Rotebåtsman i roten 135 Följa och

³³ Skultuna C:2 sid. 1 (1664, #11).

³⁴ Al:2 fol. 69v, 70r.

³⁵ Skultuna C:2 sid. 7, 12.

³⁶ *Bjurfors*: Mantalslängder, Västmanlands län 30 (1672) sid. 249, 31 (1673) sid. 254, 32 (1674) sid. 249, 33 (1675) sid. 244, 34 (1676) sid. 268, 35 (1677) sid. 279, 36 (1678) sid. 296, 37 (1679) sid. 340, 38 (1681) sid. 316 samt Länsstyrelsen i Västmanlands län. Landskontorets EIII:5 (1672; löst ark i fascikeln för 1672 omfattande Bjurfors mässingsbruk 1669-1672), EIII:6 (1673, 1674, 1675), EIII:7 (1676, 1678, 1679), EIII:8 (1680, 1681).

Nacka: Dokumentationen från Nacka är mycket liten. Han finns upptagen på brukslista för Nacka mässingsbruk 1683 (Bergskollegium, Kammarkontorets arkiv GIV:3 fol. 140r) och hans änka omnämns i Nackas husförhörslängd 1703 "Brännugnsmästaren Anders Fruncks enkia hust. Malin Ehrsdotter" (Nacka Al:1 sid. 5).

³⁷ Dottern *Margareta* (se fotnot 39) omnämns som "brännar enkans dotter" när hon begravs 1698. Man kan notera att han saknas i mantalslängderna för Nacka bruk 1689-1692 där sonen *Simon Andersson Frunck* finns upptagen (se fotnot 49, stycke 1). Änkan bor ännu 1703 (se fotnot 36) vid Nacka mässingsbruk. Det är alltså fullt möjligt att han är avliden före 1689.

³⁸ Eftersom sonen *Simon Andersson Frunck* enligt en åldersuppgift (se fotnot 50) kan uppskattas vara född 1664, två år före giftermålet med *Maria Eriksdotter*, bör han ha haft en annan mor. Sannolikheten att han var född utom äktenskapet är liten då andelen barn utom äktenskapet generellt var låg under 1600-talet. Ibland så låg som under 1 procent av alla barn; SISK (2004–2009, band Stormaktstiden, sid. 378).

³⁹ Skultuna C:2 sid. 12.

⁴⁰ Se fotnot 36, stycke 2. Frågan är om "Malin Ehrsdotter" är identisk med *Maria Eriksdotter*. *Malin* är en svensk form av *Magdalena*, vilket ju inte är samma namn som *Maria*. Om de inte är identiska var alltså *Anders Frunck* gift tre gånger och *Maria* avled före honom medan *Malin* avled efter honom.

⁴¹ Födelsenotiser saknas för samtliga barn utom för sonen *Karl*. För *Johan* finns en litteraturuppgift baserad på bokbindarskråets arkiv om att föräldrarna var *Anders Simonsson Frunck* och *Maria Eriksdotter* vid Avesta bruk. I denna generation är dock *Anders Simonsson Frunck* den enda med detta namn varför han med största säkerhet även är far till *Kristian Andersson Frunck* och *Simon Andersson Frunck*. För den senare finns också uppgiften att han var från Avesta. *Simon Andersson Frunck* har en åldersuppgift som gör att han måste varit född före *Anders Simonssons* och *Maria Eriksdotters* giftermål. Han bör därför ha haft en annan mor. För *Kristian Andersson Frunck* finns ingen sådan information. Han kan därför vara en äldre halvbror till *Simon* men alternativt en yngre halvbror till *Karl*. Man kan dock notera att *Kristian Andersson Fruncks* hustru var gift tidigare och att den första maken bara var 26 år när han dog 1707. En hypotes är därför att *Kristian* kanske är omkring 30 år när han gifter sig 1709, varför han i så fall skulle vara en yngre halvbror till *Karl*. *Johan* är förmodligen yngre än *Karl*. Dottern *Margareta* är bara känd genom sin begravningsnotis i Nacka.

⁴² Skultuna C:2 sid. 12 (volymen endast delvis paginerad; [AID v74106.b12.s12]).

⁴³ Härnösand rådhusrätt och magistrat CXII:1 fol. 25b.

Sunnersta i Boteå socken och blir avskedad 7 november 1712.⁴⁴ Död 1712.⁴⁵ Gift senast 11 november 1695 med *Barbro Alstadia* som förmodligen avlider före 1708.⁴⁶

— (2) *Johan Andersson Frunck*. Bokbindarlärling 1687-1694.⁴⁷

— (2) *Margareta Andersdotter Frunck*. Begravd 29 september 1698 i Nacka.⁴⁸

Familj 4

Simon Andersson Frunck. Brännugnsdräng vid Nacka mässingsbruk 1689-1692 och Skultuna mässingsbruk 1697-1699 samt fördubblingsbåtsman och ordinarie båtsman i Västerås 1700-1722.⁴⁹ Född (uppskattat) 1664.⁵⁰ Död efter 1724.⁵¹ Gift (1) senast 1692 med *Maria Andersdotter*⁵² och (2) senast 1724 med *Helena Olofsdotter* som avled 26 mars 1734 i Västerås.⁵³

⁴⁴ Båtsmansrullor G1ba:9 [SVAR Bildid A0069344_00101] daterad 23 januari 1713 (med titeln "Specification på det Manskap af 2dra Norlandz Compagnie som till Dato ... genom döden wara afgången") samt Båtsmansrullor G1ba:10 [SVAR Bildid A0069345_00066] daterad 12 december 1712.

Roten 135 Följa och Sunnersta i Boteå använder sedan *Frunck* som båtsmansnamn intill slutet av 1800-talet, men dessa båtsmän tillhör alltså inte släkten *Frunck*.

⁴⁵ *Karl Frunck* ska enligt burskapslängden ha blivit båtsman 1711 och då uppgivits vara 45 år samt avlidit 1712 (Sundin 2011).

⁴⁶ Han var senast 11 november 1695 gift med mästare "Lorentz Wulfs efterleverska" enligt uppgift lämnad av Sundin (2011) i Rådhusrättens protokoll 11 november 1695 §1: Se Svea hovrätt EX1e:3180 fol. 757v. Detta var fältskären *Olov Lorens Wulffs* änka *Barbro Alstadia*. Man kan notera att *Barbro Alstadia* finns upptagen ensam utan make i mantalslängderna i Härnösand 1693-1695 (Mantalslängder Västernorrlands (Gävleborgs) län, vol. 22 sid. 3907, 23 sid. 8260 och 24 sid. 7002). Det första året som "M. Oluf Wulff fältskär, hust Barbro Alstadia". Hon var alltså sannolikt före januari 1693 eller senast under 1694 änka. *Olov Lorens Wulf* kan alltså inte ha avlidit så sent som ofta anges i obelagda uppgifter på Internet.

Karl Frunck upptas tillsammans med en hustru i Härnösands mantalslängder 1696-1706; åren 1696-1697 som *Karl Andersson Frunck*. I Offerdal har han 1698 skänkt 1 carolin till kyrkklockans omgjutande (Offerdal L1a:1 fol. 119v och LVD:1 fol. 77). Åren 1708-1710 och 1712 är han ensam; mantalslängd saknas för 1707 och *Frunck* saknas i längden för 1711 (Mantalslängder Västernorrlands (Gävleborgs) län 25 sid. 4240, 26 sid. 2316, 27 sid. 5508, 28 sid. 3567, 29 sid. 1437, 30 sid. 506, 31 sid. 215, 32 sid. 80, 33 sid. 177, 34 sid. 301, 35 sid. 3216, 36 sid. 185, 37 sid. 651, 38 sid. 2248, 39 sid. 239ff, 40 sid. 2604). Någon gång i perioden maj 1707 och maj 1708 betalar *Karl Frunck* böter till Härnösands domkyrka (Härnösand L1a:1 fol. 87v).

⁴⁷ Uppgiften bygger uteslutande på Hedberg (1949-1971, Band 1, sid. 223).

⁴⁸ Nacka C:1 fol. 101.

⁴⁹ *Nacka*: Mantalslängder Södermanlands län 36 fol. 407r, 37 fol. 779v, 38 fol. 521r, 39 fol. 347r.

Skultuna: Skultuna A1:2 fol. 66v, C:3 [AID v74107]; Mantalslängder, Västmanlands län 55 fol. 407r, 56 fol. 101v.

Västerås: Mantalslängder Västmanlands län 57 fol. 152r, 58 fol. 135r, 59 fol. 143v, 60 fol. 186r, 61 fol. 148r, 62 fol. 131r, 63 fol. 150r, 64 fol. 142r, 65 fol. 2751v, 66 fol. 3804v, 67 fol. 4081r, 68 fol. 4011v, 69 sid. 3542, 70 fol. 2079v, 71 fol. 3770r, 72 fol. 1905v, 73 fol. 2225r, 74 fol. 2041v, 75 sid. 6872, 77 sid. 8544, 78 sid. 8523, 79 sid. 5190, 80 sid. 4574, 81 sid. 4127f och 82 sid. 4597; *Västerås Ala*:2 sid. 128, 460 och 465; Rullor flottan XIIIc:19 (opaginerad; [SVAR Bildid A0040508_00230]).

De flesta belägg som refereras här ovan talar dels om en brännugnsdräng *Simon Andersson*, dels en brännugnsdräng *Simon Frunck* som också är båtsman och till sist en båtsman *Simon Andersson Frunck*. Att det är samma person framgår dock av en tvist som behandlas vid Norrbo häradsrätt 17 juni 1702 där brännugnsmästaren *Erik Michaelsson* vid Skultuna mässingsbruk menar sig felaktigt blivit påförd en skuld av bokhållaren vi bruket, en skuld som rätteligen borde påförts *brännugnsdrängen och fördubblingsbåtsmannen Simon Andersson Frunck* (Norrbo häradsrätt Ala:3 17 juni 1702). Se Lundholm (2012, sid. 269-272) för en utförligare diskussion kring identifikationen.

⁵⁰ Han uppges i en rulla daterad 1724 vara 60 år gammal (Rullor flottan XIIIc:19 [SVAR Bildid A0040508_00230]).

⁵¹ Den i fotnot 50 refererade rullan är det sista belägget för att han lever. Visserligen kallas *Helena Olofsdotter* hans "hustru" när hon avlider 1734 men det betyder inte självklart att ännu lever (Sankt Ilian Ala:2 fol. 102v).

⁵² Att han var gift senast 1692 framgår av mantalslängderna (Mantalslängder Södermanlands län 36 fol. 407v, 37 fol. 779v, 38 fol. 521r, 39 fol. 347r). Någon indikation på att det skulle varit någon annan än *Maria Andersdotter* finns inte.

⁵³ Sankt Ilian Ala:2 fol. 102v.

Barn:

- (1) *Karl*. Född 4 november 1697 i Skultuna.⁵⁴

Familj 5

Kristian Andersson Frunck.⁵⁵ Död 26 mars 1715 i Örebro Nikolai.⁵⁶ Gift 8 december 1708 i Örebro Nikolai med *Maria Albrektsdotter Skult*.⁵⁷

Barn:

- *Anders* och *Kristian*. Tvillingar. Födda 22 april 1709 i Örebro Nikolai. Döda 23 april 1709 i Örebro Nikolai.⁵⁸
- En till namnet okänd son avlider 11 oktober 1710 i Örebro Nikolai.⁵⁹
- *Anna*. Född 11 april 1712 i Örebro Nikolai.⁶⁰

Familj 6

Karl Simonsson Frunck. Beredare.⁶¹ Omnämnd 1669-1709 i Bjurfors mässingsbruk, Norberg.⁶² Gift senast 6 november 1677 med *Margareta Göransdotter*.⁶³ Hustrun indirekt omnämnd senast 21 november 1694.⁶⁴

⁵⁴ Skultuna C:3 [AID v74107].

⁵⁵ Han vill 16 november 1708 vinna burskap i Örebro för att gifta sig med salige klockaren Olof Nilssons änka och 25 november samma år förordnas borgaren Johan Hult till förmyndare för dennes två barn (Svea hovrätt EXId:1146 sid. 582f och 621).

⁵⁶ Örebro Nikolai F:1 [AID v52810.b37].

⁵⁷ Örebro Nikolai EI:1 [AID v52805.b17].

Hon var dotter till *Albrekt Skult* (Örebro Nikolai AI:1 fol. 78/82; Familjen överstruken på det senare uppslaget men informationen densamma på båda) och tidigare (sedan 22 oktober 1699; Örebro Nikolai EI:1 fol. 6v [AID v52805.b10]) gift med klockaren *Olof Nilsson* som avled i Örebro Nikolai 26 september 1707 i en ålder av 26 år (Örebro Nikolai F:1 [AID v52810.b24]). Hon hade i första äktenskapet två kända barn: (i) dottern *Maria Elisabeth Olofsdotter* som döps 29 juli 1700 (Örebro Nikolai C:2 sid. 107) samt (ii) sonen *Nils Olofsson* (Örebro Nikolai AI:1 fol. 82v (sid. 163); fol. 156v (sid. 31)).

Maria Skults första man var alltså klockare och familjen bodde i klockargården. Efter giftet med *Kristian Andersson Frunck* bor familjen kvar i klockargården (Örebro Nikolai AI:1 fol. 82v).

⁵⁸ Örebro Nikolai C:2 sid. 136.

⁵⁹ Örebro Nikolai F:1 [AID v52810.b32].

⁶⁰ Örebro Nikolai C:2 sid. 485.

Dottern *Anna Fruncks* öden är inte säkerställda. Hon kan dock vara identisk med den *Anna Katarina Frunck* som senare gifter sig med snickaren *Olof Sederström* i Nora, där hon är belagd 1741-1748 (Lundholm 2007, sid. 189). Se vidare avsnitt 5.

⁶¹ Svea hovrätt EXLe:2765 fol. 390r.

⁶² Länsstyrelsen i Västmanlands län. Landskontoret EIII:5 (1672; löst ark i fascikeln för 1672 omfattande Bjurfors mässingsbruk 1669-1672) samt Mantalslängd Västmanlands län 66 fol. 1912v.

⁶³ I den i fotnot 32 nämnda domboksnotisen framkommer att *Margareta* var dotter till *Anna* i den senares första gifte. *Anna*, senare omgift med *Hans Eriksson* i Avestafors (som alltså 1681 köper en vret av *Karl Simonsson Frunck*), var dotter till *Kerstin Persdotter* i Djäknehyttan. En till namnet okänd helsyster till *Margareta* var gift med *Mickel Matsson* i "Nybyen". Av texten framgår att *Anna* låg på sitt yttersta 27 maj 1676 då hon testamenterade en vret i Djäknehyttan till sin man. (KHLA III, AI:19 1677 fol. 101v-103r.)

Karl Simonsson Frunck säljer 1680 jord till bl.a. sin svåger *Mikael Matsson*, vilket framgår av Folkare tingslags renoverade dombok 12 maj 1686 (Svea hovrätt EXLe:2746 fol. 474r). Hans hustru patronymikon var *Göransdotter* ("*Carl Fruncks hustru Margareta Görans dotter i Dieknehyttan*"), vilket framgår när hon 22 maj 1690 vid Folkare tingslag kärar sin avlidna syster *Kerstin Göransdotters* man *Mikael Matsson* då han ska han tillskansat sig en bit jord under förevändningar (Svea hovrätt EXLe:2750 fol. 938v).

⁶⁴ Avesta OI:3 fol. 16v.

Barn:⁶⁵

- *Simon Karlsson Frunck*. Född 1677 vid Bjurfors mässingsbruk. Lärde 1699 till kopparslagare i Stockholm.⁶⁶
- *Karl Karlsson Frunck*. Lärde 1699 till kopparslagare i Stockholm.⁶⁷

Familj 7

Jakob [Simonsson] Frunck. Omnämnd 1678-1699 vid Bjurfors mässingsbruk, Norberg.⁶⁸ Död före 1700.⁶⁹ Gift med *Malin*, som lever ännu 1705.⁷⁰

Barn:

- *Simon [Jakobsson] Frunck*. Se Familj 8.
- *Elisabeth*. Inga uppgifter kända förutom namnet.⁷¹

Familj 8

Simon [Jakobsson] Frunck. Beredare. Omnämnd 1705-1740 vid Bjurfors mässingsbruk, Norberg.⁷² Gift (1) 10 september [16 Trin.] 1711 i Grytnäs med *Brita Persdotter*.⁷³ Död 1728 eller 1729.⁷⁴ Gift (2) 1729 eller 1730 med *Ingeborg Persdotter*. Född 1706 i By socken och död 17 juli 1763 i Myntkvarteret, Avesta.⁷⁵

Barn:⁷⁶

- (1) *Anna Frunck*.⁷⁷ Född 22 november 1714.⁷⁸ Död 31 augusti 1772 i Vendel.⁷⁹ Senast 1743 med mästern *Kristoffer Herou*.⁸⁰ Född 19

⁶⁵ Beredargesällen *Karl Simonsson Frunck* begärde 1699 bördsbrev för sina söner som lär till kopparslagare i Stockholm; *Simon och Karl Karlssöner Frunck*. För *Simons* del sker begäran 29 april eller 1 maj vid Folkare tingslag och det framgår då att han är född 1677 vid Bjurfors mässingsbruk och att hans mor heter *Margareta Göransdotter*. För *Karls* del sker begäran 21 oktober samma år vid Folkare tingslag, men då framgår vare sig födelseår eller vem som är modern.

⁶⁶ Svea hovrätt EXle:2765 fol. 390r.

⁶⁷ Svea hovrätt EXle:2765 fol. 1208v.

⁶⁸ Mantalslängder Västmanlands län 36 sid. 296 och 56 fol. 597v.

⁶⁹ Mantalslängd Västmanland 57 fol. 649v. I mantalslängden är enbart hustrun markerad.

⁷⁰ Norberg Al:2 fol. 154r. *Malin* uppges här vara mor till *Simon [Jakobsson] Frunck* samt till "*Lisken*".

⁷¹ Norberg Al:2 fol. 154r.

⁷² Mantalslängder Västmanlands län 64 (1707) fol. 1076v, 97 (1740) sid. 2592 samt Norberg Al:2 fol. 154r.

⁷³ Grytnäs C:1 sid. 26 (gammal foliering fol. 14r).

⁷⁴ Hustrun *Britas* patronymikon uppges av Leijonhufvud (1901-1906, sid. 591) och Mantalslängder Västmanlands län 86 (1729) sid. 1276 (Mantalslängder Västmanlands län 87 (1730) sid. 2517, Avesta Ol:a3 fol. 48 samt Avesta F:1 [AID v129553.b12].).

⁷⁵ Avesta F:1 [AID v129553.b12].

⁷⁶ Norberg Al:2 fol. 154r.

Det framgår av *Ingeborg Persdotters* dödnöti (Avesta F:1 [AID v129553.b12]) att hon var gift två gånger och under livet hade fått tre barn varav två söner. Avestas husförhörlängd 1746-1757, där *Ingeborg Persdotter* med sin andre make *Karl Karlsson* återfinns i Avestas Myntkvarter, visar att dessa barn var sonen *Peter Frunck* född 28 april 1732, dottern *Kristina Frunck* född 1737 samt sonen *Anders [Karlsson]* född 25 juni 1743 (Avesta Ala:1 sid. 5). Här framgår även att *Karl Karlsson* var född 1716 och son till skomakaren *Karl Andersson*, född 1687, och *Anna Johansdotter*, född 1690 och död 1749.

⁷⁷ Uppgifterna om *Anna Fruncks* äktenskap m.m. publicerades först av Stig Geber på Disbyt. Han har också vänligen försett mig med källhänvisningar till de aktuella husförhörlängderna.

december 1714.⁸¹ Död 3 juni 1784 i Vendel.⁸² Makarna bodde i Österfärnebo 1736-1740 och 1742-1745, By 1740-1742, flyttar till Vittinge 1745 och finns där 1752-53 samt flyttar senast 1768 till Vendel.⁸³

- (1) *Elisabeth Frunck*. Född 29 mars 1721. Död 27 september 1771 i Skultuna.⁸⁴ Gift (1) 8 oktober 1747 i By med tråddragaren *Johan Johansson*.⁸⁵ Född 19 juni 1726.⁸⁶ Död 1750.⁸⁷ Gift (2) 1752 med klipparen *Erik Danielsson Garpling*.⁸⁸ Född 1731.⁸⁹ Död 28 april 1769 i Skultuna.⁹⁰
- (1) *Jakob Fredrik Frunck*. Beredare. Född 8 september 1724 i Bjurfors mässingsbruk, Norberg. Död 21 juli 1765 vid Bjurfors mässingsbruk, Norberg. Gift 8 oktober 1747 i By med *Helena Hero*.⁹¹ Född 28 april 1719 i Horndals bruk, By. Död 1780. *Från dessa äkta makar härstammar Bjurfors-grenen*.⁹²
- (2) *Peter Frunck*. Linvävare. Född 1731 i Bjurfors och död 1785 i Giresta, Stora Rytterne. Gift 1755 i Haraker med *Stina Persdotter Westman*, född i Munktorp.⁹³
- (2) *Kristina Frunck*. Född 1 februari 1738 i Bjurfors. Död 23 februari 1794 i Bjurfors, Norberg. Gift (1) före 1761 med gallmejamjöllnaren *Jan Danielsson Lilja* i Bjurfors. Född 1732 i Bjurfors, Norberg. Död 2 januari 1767 i Bjurfors, Norberg. Gift (2) ca 1768 med brännugnsdrängen *Per Persson Bäckström* i Bjurfors, född 1747.⁹⁴

⁷⁸ Vittinge Al:2 maskinfol. 26v. Här sägs föräldrarna vara "Simon Jacobsson" och "Brita Andersdotter", där moderns patronymikon alltså rapporteras felaktigt.

⁷⁹ Vendel C:5 [AID v127076.b124].

⁸⁰ Vittinge Al:2 maskinfol. 26v. Se även hennes dödnöti.

⁸¹ Vittinge Al:2 maskinfol. 26v. Han uppges dock i dödsnotisen ha varit 74 år när han dog 1784.

⁸² Vendel C:5 [AID v127076.b132].

⁸³ Österfärnebo Al:3 sid. 542f, Vittinge Al:2 maskinfol. 26v och Vendel C:5 [AID v127076.b121].

⁸⁴ Skultuna F:1 #28 1771 [AID v74118.b92].

⁸⁵ By C:3 sid. 50, Avesta Ala:1 fol. 119v, 120r, Avesta Ala:5 fol. 147.

⁸⁶ Norberg Al:4B fol. 142v.

⁸⁷ Norberg Al:4B fol. 142v.

⁸⁸ Skultuna F:1 #15 1769 [AID v74118.b82].

⁸⁹ Avesta Ala:1 fol. 119v, 120r, Avesta Ala:5 fol. 147, Norberg Al:4B fol. 142v. Uppgiften i dödsnotisen att han var född av föräldrarna Daniel Danielsson och Kristina Olsdotter i Olsbenning, Norberg har inte kunnat verifieras.

⁹⁰ Avesta Ala:1 fol. 119v, 120r, Avesta Ala:5 fol. 147, Norberg Al:4B fol. 142v.

⁹¹ By C:3 sid. 49.

⁹² Norberg Al:4B fol. 141r, Avesta Ala:1, Avesta Ala:2, Avesta Ala:3, Avesta Ala:5 fol. 136, Avesta F:1 1765 #27 [AID v129553.b19], By Al:5 fol. 249v, By C:1b fol. 114v. Uppgiften om *Helena Heros* dödsår kommer från Leijonhufvud (1901-1906, sid. 591), men har inte kunnat verifieras. I den längd över bruksarbetare vid Bjurfors bruk från 1765 som finns i Norberg Al:5d [AID v73543.b4.s4] finns hon dock inte upptagen trots att hennes minderåriga och faderlösa barn finns med i längden.

⁹³ Rytterne församling Ala:4 #80 Giresta [AID v73779.b228], Fa:1 #25 1785 [AID v73819.b43], Haraker El:1 #11 1755 [AID v72338.b33] och Snevringe häradsrätt FII:6 nr 361.

⁹⁴ Norberg Al:6B, Avesta Ala:2 sid. 52 och 55, Al:3, Ala:5 fol. 147, Ala:6 fol. 183, C:1 #11 1761 [AID v129538.b8.s8], #3 1763 [AID v129538.b14.s20], #9 1766 [AID v129538.b23.s38], F:1 #2 1767 [AID v129553.b28] och F:2 #3 1794 [AID v129554.b34].

Familj 9

Kristian Simonsson Frunck. Tråddragare. Född (uppskattat) 1661. Omnämnd vid Skultuna bruk från 1678. Begravd 22 februari 1736 i Skultuna i en ålder av 74¼ år. Gift med *Karin Persdotter Näbb*. Född 4 april 1666 i Skultuna bruk, Skultuna. Död senast 1736 i Skultuna bruk, Skultuna.⁹⁵

— *Elisabeth Kristiansdotter Frunck*. Född (uppskattat) 1690 i Skultuna. Död 23 mars 1747 i Västerås 56 år och 9 månader gammal. Gift 1 november 1716 i Skultuna med *Kristian Kristiansson Köhler*.⁹⁶

— *Kristina/Kerstin Frunck*. Född 6 mars 1693. Gift 29 augusti 1714 i Skultuna med *Lennart/Leonard Pålsson Keijser*. Född 11 februari 1692. Utflyttade till Norrköping 17 september 1759.⁹⁷

— *Annika Frunck*. Född 12 september 1695. Död 17 maj 1706.⁹⁸

— *Simon [Kristiansson] Frunck*. Se Familj 10.

— *Karl [Kristiansson] Frunck*. Se Familj 11.

— *Per Frunck*. Glasmästare i Åbo. Född 24 januari 1701 i Skultuna bruk, Skultuna. Sannolikt gift med *Margareta Kidron* och död barnlös i Stockholm 1741.⁹⁹

— *Kristian [Kristiansson] Frunck*. Snickare och snickarålderman.¹⁰⁰ Född 13 oktober 1703 i Skultuna bruk, Skultuna. Död 2 maj 1777 i Jönköpings Kristina. Gift 21 mars 1731 i Jönköpings Kristina med *Märta Andersdotter Hamnell*.¹⁰¹ Född (uppskattat) 1685. Död 8 november 1768 i Jönköpings Kristina 83 år gammal.¹⁰²

⁹⁵ Mantalslängder Västmanlands län 36 (1678) sid. 32f, Skultuna AI:1 fol. 29v, fol. 66v, C:2 sid. 8, C:4 sid. 209/fol. 207v. *Kristian Frunck* anges med hustru mantalslängderna 1735 men ej 1736 (Mantalslängder Västmanlands län 92 (1735) sid. 7576 och 93 (1736) sid. 401). Eftersom mantalslängderna vid detta tillfälle upprättades i slutet av året och maken begravs 22 februari 1736 avlider hon sannolikt 1735 men det finns en teoretisk möjlighet att det sker precis i slutet av 1734. Hennes dödsfall finns dock inte upptaget i dödboken.

⁹⁶ Skultuna AI:2 fol. 138r, C:3 [AID v74107.b166] och F:1 sid. 10. Ingen dödnöts i Västerås EI:1 fol. 55v och 56r. Frunck (<1845) uppger att hon föddes 9 september 1690.

⁹⁷ Skultuna AI:2 fol. 134r, AI:3 fol. 51v, AI:4 sid. 93, C:3 [AID v74107.b137]. Se även Justietiekollegium Fla:116 fol. 1165. Möjligen är detta den *Lennart Keijser* som omnämns av Helmfrid (1954, sid. 80ff).

⁹⁸ Namnet och födelsedata endast kända genom Frunck (<1845). Troligen är hon det *Kristians Fruncks* namnlösa barn som begrovs 20 maj 1706 i Skultuna (Skultuna C:3 [AID v74107.b60]).

⁹⁹ Skultuna C:3 [AID v74107.b27]. Uppgiften om äktenskapet bygger uteslutande på Ericsson (1996) medan uppgiften om dödsfallet också meddelas av Frunck (<1845).

¹⁰⁰ Jönköpings Kristina F:1 fol. 330v och Jönköpings rådhusrätt Fla:2 sid. 583.

¹⁰¹ Jönköpings Kristina EI:1 sid. 76. Äktenskapet finns dock inte noterat i husförhörslängden; Jönköpings Kristina Ala:2 sid. 66f.

¹⁰² Skultuna C:3 [AID v74107.b43], Jönköpings Kristina F:1 fol. 330v och fol. 309r. Se även Ericsson (1996) som uppger födelseåret 1686 för *Märta Hamnell*.

Familj 10

Simon [Kristiansson] Frunck. Trådmästare. Född 23 oktober 1698. Död 11 juni 1750. Gift 20 oktober 1726 i Skultuna med *Kristina Andersdotter*. Född 1709 i Skultuna.¹⁰³

Barn:

- *Kristian Frunck*. Magister, hovpredikant och kyrkoherde. Född 29 september 1727 i Skultuna bruk, Skultuna. Död 2 september 1796 i Tillinge. Gift (1) 21 april 1764 på Drottningholm, Lovö med *Kristina Elisabeth Klink*. Född 9 mars 1747 i Stockholm. Död 25 maj 1764 på Drottningholm, Lovö. Gift (2) 25 maj 1771 i Kungsåra med *Johanna Grau*. Född 19 september 1748 i Arboga stadsförsamling. Död 19 januari 1802 i Björksta. *Från barnen i andra äktenskapet härstammar Tillinge-grenen*.¹⁰⁴
- *Karin*. Född 10 mars 1729 i Skultuna bruk, Skultuna. Begravd 9 november 1729 i Skultuna.¹⁰⁵
- *Hedvig*. Född 3 oktober 1730 i Skultuna bruk, Skultuna. Begravd 13 december 1730 i Skultuna.¹⁰⁶
- *Anders Frunck*. Född 19 november 1731 i Skultuna bruk, Skultuna. Död 13 februari 1757 i Halmstad.¹⁰⁷
- *Simon Frunck*. Mässingsmästare. Född 13 september 1733 i Skultuna bruk, Skultuna. Död 14 april 1770 i Falun.¹⁰⁸
- *Sara Frunck*. Född 15 januari 1736 i Skultuna bruk, Skultuna. Död 12 september 1826 på Huseby, Svinnegarn. Gift 27 maj 1779 i Riddarholms

¹⁰³ Skultuna Al:3 fol. 50r, Al:4 sid. 102, C:3 1698 [AID v74107], C:4 fol. 105v, F:1 1750 [AID v74118.b15.s21].

Uppgifterna om hustruns namn är motstridiga. Handlingarna i Skultuna uppger genomgående att hon hette *Kristina Andersdotter* och kom från Åksta i Skultuna och var född 1709. Lovö Al:3 sid. 74 uppger å andra sidan att Kristian Fruncks mor hette *Sara Jonsdotter* och var född 1708 i Skultuna och att hon avled i Lovö 30 november 1764. Hon är inte återfunnen i Skultunas födelsebok.

¹⁰⁴ Arboga stadsförsamling C:2 fol. 89v, Kungsåra C:5 fol. 99v, Lovö Al:3 sid. 74, Skultuna C:4 sid. 125/maskinfol. 114r, Tillinge C:5 1796 [AID v126328.b208]. Uppgiften om *Kristina Klinks* födelse kommer från hennes dödsnotis. Uppgiften *Johanna Graus* dödsdag från Leijonhufvud (1901-1906). Notisen finns införd med ordningsnummer 6 för 1802 i Björksta F:3 [AID v71902.b70] men utan datum.

Se även Sorgbrev (1796), Upsala Ärke-Stifts Tidningar (1796, sid. 181), Westerås Stifts-Tidningar (1796-09-30, nr. 201, sid. 802; 1807-01-31, nr. 85, sid. 350f), Westén och Wenström (1799-1850, Band 3, sid. 639ff), Låstbom och Fant (1842-1845, Band 3, sid. 191), ÖÅ (1884-1908, Band 11, sid. 35), UUM (Band 2, sid. 368) samt UUM (Band 3, sid. 2, 19, 26). Observera att en äldre litteratur, bl.a. Sorgbrev (1796), herdaminnena Westén och Wenström (1799-1850, Band 3, sid. 639ff) samt Låstbom och Fant (1842-1845) återger den från Tillinge C:5 [AID v126328.b208] felaktiga uppgiften att *Kristian Frunck* skulle varit 66 år gammal vid dödsfallet och därmed född 1730.

¹⁰⁵ Skultuna C:4 fol. 130v och 136v.

¹⁰⁶ Skultuna C:4 fol. 145r och 147v.

¹⁰⁷ Skultuna C:4 fol. 157v och Halmstad C:3 fol. 191r. I dödsnotisen benämns han *Anders Frock*, men samma uppgift om tidpunkt och plats för dödsfallet finns i Frunck (<1845).

¹⁰⁸ Skultuna C:4 fol. 177r och Al:4 sid. 102 och Frunck (<1845). Se även Mantalslängder Kopparbergs län 121 (1770) sid. 3, 122 (1771) sid. 2f.

- församling med prosten *Johan Bäck*.¹⁰⁹ Född 26 januari 1747 i Enköping. Död 26 mars 1826 på Hägeby prostgård, Hägeby.¹¹⁰
- *Petter*. Född 6 oktober 1738 i Skultuna bruk, Skultuna. Död 17 februari 1739 i Skultuna.¹¹¹
 - *Kristina*. Född 7 december 1739 i Skultuna bruk, Skultuna. Begravd 20 april 1740 i Skultuna.¹¹²
 - *Elisabeth*. Född 21 februari 1741 i Skultuna bruk, Skultuna. Död 29 januari 1742 i Skultuna.¹¹³
 - *Maria Frunck*. Född 11 september 1742 i Skultuna bruk, Skultuna. Död ogift 2 maj 1767.¹¹⁴
 - *Kristina*. Född 29 juni 1746 i Skultuna bruk, Skultuna. Död maj 1747 i Skultuna.¹¹⁵
 - *Johan*. Född 1 september 1748 i Skultuna bruk, Skultuna. Begravd 26 februari 1749 i Skultuna.¹¹⁶
 - *Karl*. Född 25 oktober 1750 i Skultuna bruk, Skultuna. Död 18 februari 1751 i Skultuna bruk, Skultuna.¹¹⁷

Familj 11

Karl [Kristiansson] Frunck. Trådmästare. Född 17 september 1706. Död 17 december 1781 i Skultuna. Gift med *Margareta Persdotter*. Född 3 februari 1711 i Sala. Död 12 december 1785 i Skultuna. *Från dessa äkta makar härstammar Skultuna-grenen*.¹¹⁸

Barn:

- *Nimrod*. Född 2 juli 1735 i Skultuna bruk, Skultuna. Död 3 mars 1741 i Skultuna.¹¹⁹

¹⁰⁹ Ridderholmen EI:1 sid. 84.

¹¹⁰ Skultuna C:4 fol. 206r, AI:4 sid. 102, Svinnegarn C:3 fol. 170, Enköping C:3 fol. 78v, Hägeby C:2 sid. 64 samt Åsunda häradsrätt F:14 #66 1826. Se även Låstbom och Fant (1842-1845, Band 2, sid. 135) och Norrman (1993, sid. 54, 58 och 74).

¹¹¹ Skultuna C:4 fol. 236r och 241r. Leijonhufvuds (1909, sid. 589) uppgift att han avlider 1738 är felaktig.

¹¹² Skultuna C:4 fol. 248r och 250v.

¹¹³ Skultuna C:4 fol. 257v och 266r.

¹¹⁴ Skultuna C:5 sid. 4 och AI:4 sid. 102 och Frunck (<1845).

¹¹⁵ Skultuna C:5 sid. 31 och F:1 sid. 10.

¹¹⁶ Skultuna C:5 sid. 43 och F:1 sid. 15.

¹¹⁷ Skultuna C:6 sid. 56 och F:1 sid. 25.

¹¹⁸ Skultuna AI:4 sid. 91, AI:5A fol. 11, AI:5B fol. 18, C:3 1706 [AID v74107.b61], och F:2 1781 [AID v74119.b23] och 1785 [AID v74119.b32].

¹¹⁹ Skultuna C:4 fol. 200r och 258r.

- *Katarina Frunck*. Född 27 september 1736.¹²⁰ Gift 2 december 1764 i Sala stadsförsamling med mästern *Peter Blom*.¹²¹ Född 1719.¹²² Död 15 december 1772 i Sala stadsförsamling.¹²³
- *Greta*. Född 13 januari 1738. Nämnd senast 1810 i Ingeby torp, Arnö. Gift 6 april 1763 i Arnö med kusken *Johan Söderberg*. Född 1732 i Fellingsbro. Död 23 januari 1797 i Ingeby torp, Arnö.¹²⁴
- *Kristian Frunck*. Trådmästare, glödgare. Född 26 februari 1740 i Skultuna bruk, Skultuna. Nämnd i nattvardsgång sista gången 24 juni 1820. Gift 14 oktober 1766 med *Margareta Andersdotter*. Född 31 mars 1738. Död 18 mars 1811 i Skultuna.¹²⁵
- *Elisabeth (Lisa)*. Född 15 mars 1742. Död 4 oktober 1798 i Skultuna. Gift 1776 med byggmästaren *Johan Forsman*. Född 1751. Död efter 1814.¹²⁶
- *Kristina Frunck*. Född 4 april 1744 i Skultuna bruk, Skultuna. Död 13 april 1829 i Skultuna. Gift 12 april 1777 i Skultuna med krongjutaren *Mats Hornaver*. Född 16 november 1724 vid Bjurfors bruk, Norberg.¹²⁷ Död 27 juli 1798 i Panko, Irsta.¹²⁸
- *Petter*. Född 30 december 1746 i Skultuna bruk, Skultuna. Begravd 25 juli 1748 i Skultuna.¹²⁹
- *Karl Frunck*. Färdigmakare, glödgare. Född 24 maj 1752. Död 17 mars 1834. Gift (1) 7 oktober 1779 i Skultuna med *Kajsa Jansdotter*. Född (uppskattat) 1757. Död 12 juni 1794. Gift (2) 26 december 1794 i Lillhärad med *Greta Persdotter*. Född 1751 i Hallstammar (tidigare Svedvi). Död 5 augusti 1834 i Skultuna.¹³⁰

¹²⁰ Skultuna C:4 fol. 213v.

¹²¹ Sala C:1 fol. 14r.

¹²² Sala AI:8 fol. 158. Han var tidigare gift 1756 med *Helena Falck*, född 1722 och död 1764 i Stockholm.

¹²³ Sala AI:9 fol. 107 (dödboken ofullständig 1772).

¹²⁴ Skultuna C:4 fol. 227v, Arnö C:2 sid. 16, Arnö AI:2 fol. 21r, 22v, AI:5 fol. 105, EI:1 1797 [AID v120358.b8.s4]. Uppgiften att *Johan Söderberg* föddes 1732 i Fellingsbro kommer från Arnö kyrkoarkiv. Han har inte kunnat beläggas i Fellingsbro. Observera att den *Greta Frunck* som Leijonhufvud (1901-1906, sid. 591) omnämner under Bjurfors-grenen är identisk med *Karl [Kristiansson] Fruncks* dotter *Greta* omnämnd på sid. 589.

¹²⁵ Skultuna C:4 sid. 254/maskinfol. 230r, sid. 293/maskinfol. 250r, F:1 1766 (vigeselbok) [AID v74118.b124], F:2 #11 1811 [AID v74119.b104], AI:5B fol. 15, AI:7 fol. 15, AI:8 fol. 11. Observera att födelsedata hos Leijonhufvud (1901-1906, sid. 589) angående *Kristian Frunck* är felaktiga. Enligt Skultuna AI:9 fol. 229 avlider han 1820 men någon notis i dödboken finns inte.

¹²⁶ Skultuna F:2 #18 1798 [AID v74119.b69], AI:5A fol. 38, AI:5B fol. 46 AI:7 fol. 37. *Johan Forsman* gift (2) 1806 med *Kristina Ek* (Skultuna AI:8 fol. 24).

¹²⁷ Skultuna C:5 sid. 14, E:1 #2 1777 [AID v74115.b8], F:2 #13 1829 [AID v74115.b8] och Skultuna AI:5A fol. 32. *Mats Hornaver* nämnd senast 20 februari 1785. *Kristina Frunck* kallas änka 1813; Skultuna AI:5A fol. 32 och AI:8 fol. 3.

¹²⁸ Irsta F:1 [AID v72571.b72]. Ska enligt dödboken haft två barn som avlidit före honom.

¹²⁹ Skultuna C:5 sid. 34 och F:1 sid. 17. Enligt Leijonhufvud (1901-1906, sid. 589) föds ytterligare en son *Petter* 1749, vilken inte finns i födelseboken. Denna uppgift verkar komma från en (felaktig) notering i husförhörlängden för den ende *Petter* som återfinns där (Skultuna AI:3 fol. 50r).

¹³⁰ Skultuna C:5 sid. 66, E:1 #2 1779 [AID v74115.b10], F:2 #16 1794 [AID v74119.b55], #8 1834 [AID v74119.b185] & #27 1834 [AID v74119.b189], AI:5A fol. 11, AI:5B fol. 18, AI:7 fol. 16, Lillhärad EI:1 #5 1794 [AID v73166.b40]. *Greta Persdotter* är möjligen identisk med den *Margareta Persdotter* som föds 27 september 1751 i Hallstammar; Hallstammar C:1 sid. 152.

Familj 12

Karl [Simonsson] Frunck. Brännugnsmästare i Skultuna. Född 25 februari 1627 i Skultuna bruk, Skultuna. Begravd i Skultuna 24 mars 1701.¹³¹ Gift med *Karin Johansdotter*.¹³² Född (uppskattat) 1633. Begravd 9 mars 1712 i Skultuna 79 år gammal.¹³³

Barn:

- *Johan Karlsson Frunck*. Se Familj 13.
- *Gabriel [Karlsson] Frunck*. Se Familj 14.
- *Håkan Karlsson Frunck*. Glasmästare i Norrköping 1701-1711.¹³⁴ Född 27 mars 1673 i Skultuna bruk, Skultuna.¹³⁵ Död senast i februari 1712.¹³⁶ Gift senast 10 oktober 1710 med *Elsa Andersdotter*.¹³⁷ Begravd 1 april 1733 på kyrkogården Sankt Olai, Norrköping.¹³⁸

Hos Leijonhufvud (1901-1906, sid. 592) är flera uppgifter felaktiga om familjen: (1) Dödsdata för *Karl Frunck*. (2) *Karin Jansdotter* uppges i husförhörslängder och dödboken omväxlande vara född 1754 och 1757. Dödboken uppger både att hon var född 1754 och 36 år gammal vid dödsfallet. Den *Karin* som föds på det av Leijonhufvud uppgivna datumet 11 augusti 1757 i Skultuna var dock dotter till en *Olof Matsson*. (3) Vigseldatum för det andra giftermålet.

¹³¹ Skultuna C:3 [AID v74107.b28; mitt på vänstra delen av uppslaget]. Notisen är dock överstruken och därför nästan oläslig.

¹³² Skultuna AI:1 fol. 26v och AI:2 fol. 134.

¹³³ Skultuna C:1 sid. 60, C:3 1712 [AID v74107.b112].

¹³⁴ Inskriften som *Håkan Karlsson* på fem år som lärpojke 20 oktober 1690 hos bisittaren i glasmästarnas skrå glasmästaren *Peter Hermansson* (Glasmästarämbetet AI:6 20 oktober 1690). *Peter Hermansson* "... lät för gesäll utskrifva sin för detta läropoik *Håkan Karlsson* som ... wäll sina läroåhr uthstått" den 13 april 1695 (Glasmästarämbetet AI:6 13 fol. 236v). *Håkan Karlsson Frunck* begär 20 oktober 1700 att få rättighet att etablera sig som glasmästare i Norrköping (Glasmästarämbetet AI:7 fol. 80f.) och erhåller mästarbrev 23 mars 1701 (Glasmästarämbetet AI:7 fol. 85). Första belägget för *Håkan Frunck* i Norrköping är från 13:e söndagen efter trefaldighet (15 september) 1701 då han begär nattvarden ("Mäst *Håkan Carlson* Glasmästare"; Norrköpings Sankt Olai DII:1 fol. 221r). Avgifter till skrået betalas 1702-1718 (Glasmästarämbetet AI:7 sid. 91ff, 106, 116, 142, 162, 165, 169, 178, 181, 190, 194, 197, 204, 213, 219, 223, 225, 227, 230, 233, 239, 243, 250, 253; uppgifterna om landsortsmästarnas avgifter till skrået verkar dock upphöra 1719), men från och med 1713 är det hans änka som står för glasmästeriet. Se även fotnot 136 om när *Håkan Frunck* avlider.

Av ovanstående kan man inte säkert koppla glasmästare *Håkan Karlsson Frunck* till Skultuna, även om namnet stämmer i alla tre delar. Det gör dock notisen att "Glasmästaren *Håkan Frunck* i Norrköping" var dopvittne i Skultuna 8 mars 1703 när *Maria Karlsdotters* dotter *Anna* döptes (Skultuna C:3 1703 [AID v74107.b39]). Vi drar slutsatsen att han är son till *Karl Frunck*. Att *Maria Karlsdotter* var dotter till *Karl Frunck*, och därmed syster till *Håkan*, visas nedan.

Tre lärpojkar eller gesäller är kända för *Håkan Frunck* och hans änka. (i) *Karl Pettersson Fors*, född i Stockholm, inskrevs 30 juni 1705 för att gå i lära i fyra år (Glasmästarämbetet AI:7 sid. 127; se även mantalslängderna 1704-1707; fotnot 113 för källhänvisningar). Han skrevs ut 21 februari 1708 (Glasmästarämbetet AI:6). (ii) *Johan Johansson*, född i Stockholm, inskrevs 25 juni 1712 "på behaglig tid emedan han under någon tijd redan lärt" av *Håkan Fruncks* änka (Glasmästarämbetet AI:7 sid. 205). Det är oklart om han gått i lära hos *Håkan Frunck* eller någon annanstans. Denne *Johan* skrivs ut redan 22 januari 1713 och kallas då *Johan Frunck* (Glasmästarämbetet AI:7 sid. 229; se även mantalslängd 1712; fotnot 113 för källhänvisningar). (iii) *Johan Menlös* som var inskriven i vart fall 1716 (Glasmästarämbetet AI:7 sid. 236). Vi återkommer i avsnitt 5 till den *Johan Johansson Frunck* som skrevs ut 1713.

¹³⁵ Skultuna C:2 #9 1673 [AID v74106.b22], AI:1 fol. 15v, AI:2 fol. 65v.

¹³⁶ *Håkan Fruncks* änka nämns första gången i glasmästarämbetets protokoll 25 juni 1712 i samband med inskrivningen av lärpojken *Johan Johansson*; se nedan (Glasmästarämbetet AI:7 sid. 205). Hans änka nämns dock redan i Norrköpings mantalslängd för 1712. Eftersom denna upprättas senast i början av februari 1712 är alltså *Håkan* död innan dess (Mantalslängd, Östergötlands län 63 sid. 655; sigilleringen täcker datumet så bara år och månad kan utläsas). Efter *Håkan Frunck* saknas bouppteckning (Norrköpings rådhusrätt och magistrat Flaaa:1 Flaaa:2; se personregistren i volymernas början).

¹³⁷ 19:e söndagen efter trefaldighet (10 oktober) 1702, framgår att *Håkan Frunck* är gift; "Mr: *Håkan* glasmästaren och hustr: p. *Annica*" (Norrköpings Sankt Olai DII:1 fol. 246r). *Håkan Frunck* och hans hustru redovisas i Norrköpings mantalslängder 1703-1706 boendes i kvarteret Strand och 1707, 1709-1711 i kvarteret Berg och Dal (Mantalslängder, Östergötlands län 54 fol. 192, 55 fol. 790r, 56 fol. 179v, 57 fol. 615r, 59 fol. 820v, 60 fol. 302v, 61 fol. 685r, 62 sid. 1377; i Riksarkivet saknas mantalslängder

- *Maria Karlsdotter Frunck*.¹³⁹ Född 25 mars 1669 i Skultuna mässingsbruk, Skultuna.¹⁴⁰ Gift med *Henrik Johansson*.¹⁴¹

Familj 13

Johan Karlsson Frunck. Omnämnd 1695-1699. Bodde på Oxelby i Salems socken 1695-1696 och från våren 1697 i Stockholm. Gift med en till namnet okänd kvinna.¹⁴²

för åren 1697, 1699-1702 och 1708. Dessutom är åren 1696 och 1698 inte filmade eller digitaliserade p.g.a. skador. Landskontorets i Östergötland exemplar var vid undersökningstillfället inte heller digitaliserade och därför inte tillgängliga).

¹³⁸ Norrköpings Sankt Olai C:4 fol. 345r.

¹³⁹ *Maria Karlsdotter Frunck* förekommer i vart fall fyra gånger i Skultunas ministerialbok; alla gånger utom en med bara patronymikon och utan släktnamn men med bestämningen "vid bruket": (1) Dopvittne den 4 november 1697 tillsammans med brännugnsmästaren *Gabriel [Karlsson] Frunck* när brännugnsdrängen *Simon Andersson Fruncks* och *Margareta Andersdotters* son *Karl* döps (Skultuna C:3 [AID v74107.b9]). Här kallas hon för enda gången uttryckligen *Maria Karlsdotter Frunck*. (2) Hennes och makens *Henrik Johanssons* dotter *Anna* döps 8 mars 1703. Dopvittnen är bl.a. "*Glasmästaren Håkan Frunck i Norrköping*" samt *Per Persson Näbb*, vars syster *Karin Persdotter Näbb* är gift med tråddragaren *Kristian Simonsson Frunck* (Familj 8) (Skultuna C:3 [AID v74107.b39]). (3) Hennes och makens dotter *Karin* döps 10 mars 1707. Dopvittnen är bl.a. *Henrik Persson Näbb* och *Karin Persdotter Näbb*. *Henrik* var förmodligen bror till *Karin* och *Per* (Skultuna C:3 [AID v74107.b65]). Ytterligare ett möjligt syskon var brofogden *Lars Persson Näbb* (Svea hovrätt EXle:2278 fol. 587v). (4) Dopvittne 24 februari 1718 tillsammans med *Simon Frunck* (Skultuna C:3 sid. 3f). Denne *Simon* är dock sannolikt inte identisk med den ovanstående *Simon Andersson Frunck*. Istället är han mer sannolikt den *Simon Kristiansson Frunck* (Familj 9)) som också är dopvittne 6 april 1718 (Skultuna C:4 fol. 3r-4v samt 5v).

Vi vet att *Karl [Simonsson] Frunck* hade en dotter *Maria*. I Skultunas husförhörslängd 1689-1691 finns i hans familj, dock utan make "gift dottern hustr. *Marya*" (Skultuna A1:2 fol. 66). Där finns även "dotterson *Carl*". *Henrik Johansson och Maria Karlsdotter* förekommer också i Skultunas husförhörslängd 1708-1734 där *Henrik* och *Maria* anges "bortflitta 1732 til Nyköping" och därefter "svärmodern hust *Karin Jansdr obiit 1712*", d.v.s. avliden 1712, "dottern *Karin*" samt "son *Carl Hindrsn*" (Skultuna A1:2 fol. 134; angående "obiit", se Andersson och Anderö (2002, sid. 90)). Vi vet redan att *Karl [Simonsson] Fruncks* hustru hette *Karin Johansdotter* och avled 1712. Det bör då av släktsammanhangen följa att vi har att göra med en och samma *Maria* nämligen *Maria Karlsdotter Frunck*, dotter till *Karl [Simonssons] Frunck* och *Karin Johansdotter*.

¹⁴⁰ Skultuna C:2 [AID v74106.b15]. Leijonhufvud (1901-1906, sid. 589) uppger uppenbart felaktigt att hon föddes 1699.

¹⁴¹ Skultuna A1:1 fol. 15v, A1:2 fol. 65v.

Henrik Johansson kallas i Skultunas husförhörslängd "Hendrik Jeansson" (Skultuna A1:2 fol. 134). Denna husförhörslängd är dessutom organiserad så att under bruket står arbetarna (mästarna och deras drängar) upptagna i ordningen brännare, klippare, tråddragare och övriga. "Hendrik Jeansson" står upptagen på samma sida som (och efter) trådmästaren *Kristian Frunck* (Familj 9). Han är alltså säkert tråddragare till yrket.

Eftersom han 1732 flyttar till Nyköping kan han vara identisk med "Trådmästare Hindr. Jeansson med sin sohn" som finns upptagen i brukslängden 1732 (Heikorn fol. 19). Den tidigare mestaren *Daniel Käck* är i 1729 års längd antecknad som död (Heikorn fol. 18). Att det saknats trådmästare under några år kan förklaras av att driften vid bruket legat nere under några år men startat igen 1733 (Heikorn fol. 19). Vid Nyköpings mässingsbruk har det också före 1756 funnits en tråddragare "Carl Hindriksson" som kan vara den ovan nämnde sonen *Karl* (Heikorn fol. 22).

¹⁴² *Johan Karlsson Frunck* var i klammeri med rättvisan och allt som är känt om honom kommer från två domboksnotiser 1697 och 1699 som båda rör sig om hästhandel.

I den första notisen från hösten 1697 i Kämnärsrätten i Västerås gör *Johan Frunck* gällande att han varit bokhållare vid Vällinge mässingsbruk och bor i Oxelby (Svea hovrätt EXId:1081 fol. 651r). Åren 1695 och 1696 är han dock mantalskriven i Oxelby i Salems socken med sin hustru (Mantalslängder, Södermanlands län 42 fol. 645r och 43 fol. 421r). Innan dess är en annan arrendator skriven där. I mantalslängderna för Vällinge bruk heter dock bokhållaren 1692-1694 *Jakob Höök* (Mantalslängder, Södermanlands län 39 fol. 344r, 40 fol. 410v och 41 fol. 547r). Åren 1682, 1689-1691 saknas bokhållare (Mantalslängder, Uppsala län 17 sid. 2940, Södermanlands län 36 fol. 412v, 37 fol. 776v och 38 fol. 517v. Mantalslängder för Vällinge bruk saknas i Riksarkivet åren 1683-1688). *Johan Frunck* nämns inte alls i mantalslängderna för mässingsbruket, förutom den tråddragare *Johan Frunck* (i själva verket en *Johan Simonsson Frunck*), som nämns 1694-1695 samtidigt som den här aktuella *Johan Frunck* är skriven i Oxelby och som diskuteras i avsnitt 0.

Senare tillstår han dock att han flyttat till Stockholm med hustru och barn och bor hos en nålmarhustru (Svea hovrätt EXId:1081 fol. 655r). Denna visar sig vara *Anna Maria Berg*, hustru till nålmakaren *Gustav Berg* (Svea hovrätt EXId:1081 fol. 657v). Hon uppger att "... han med sin hustru och 5: barn hos [hennes] logerat alt ifrån förlidne wår" (Svea hovrätt EXId:1081 fol. 657v och 658r).

Barn:

- Minst fem barn varav minst en son, ingen dock känd till namnet.

Familj 14

Gabriel Frunck. Brännugnsmästare. Född 22 januari 1665 i Skultuna.¹⁴³ Begravd 9 mars 1702.¹⁴⁴ Gift (1) med *Brita* som dog 1690.¹⁴⁵ Gift (2) med *Kerstin Larsdotter* som.¹⁴⁶

Barn:¹⁴⁷

- (2) *Johan Drake*. Var död 1769 och hade i vart fall tre barn som då var i livet.¹⁴⁸

Anna Maria Berg och nålmakaren Gustaf Johansson Bergs avled båda 1710 och hans bouppteckning (Justitiekollegium FIA:72 fol. 1035v) uppgavs att han hade en gård på Sankt Paulsgatan, d.v.s. i Maria Magdalena församling. Enligt mantalslängden för 1702 låg denna på Sankt Paulsgatans södra sida i kvarteret Vattumannen (Överståthållarämbetet för uppborärenden GIBA:8:1 sid. 60). Detta år nämns förutom mästaren själv endast två gesäller.

Vid Norrbo häradsrätts höstting 1699 berättades om en *Johan Karlsson Frunck* som var instämd som svarande för häststöd (Norrbo häradsrätt AI:3, 10 november 1699). Av protokollet framgick att han var son en brännugnsmästare vid Skultuna mässingsbruk, vilken alltså måste vara identisk med *Karl [Simonsson] Frunck* (han är den ende tänkbare fadern vid Skultuna bruk vid denna tidpunkt), var gift och hade barn, varav minst en son. Uppgifterna om Vällinge mässingsbruk och Oxelby upprepas och på häradsrättens fråga om vad han är för en karl svarar han:

"Frunck gaf till swar, att hans fader är Brän=Ugnsmästare wid Skultuna Mässings Bruuk, och att hans hustru och barn äro i tienst hoos Hr Ceremonie Mästaren Sparvenfeldt, hoos hwil=kens swärfader Hr Cammreraren Hillebrand han tienst för Bookhållare wid Wallinge Mässings bruk och sedan varit Arrendator på hans Excell:es Hr Öfwerståthållarens gård Oxlaby, Men för något mehr än 2 Åhr sedan måst för stränga skjutznigar wid gården, samt för den hårda tyden öfwer gifwa sitt arrende, och ifrån ty=den rest omkring med tobak, och jämbwähl handlat med hästar." (Norrbo häradsrätt AI:3, 10 november 1699)

Om *Johan Gabriel Sparfvenfeldt* (1655-1727) se SMoK (Band 7, sid. 147f) och Elgenstierna (1625-1946, Band VII, sid. 373) samt om *Jakob Hildebrand* (1636-1714) Elgenstierna (1625-1946, Band III, sid. sid. 600a).

¹⁴³ Skultuna C:2 fol. 4.

¹⁴⁴ Skultuna C:3 [AID v74107.b33]: *"den 9 dito [mars] begrofs Brännugns Mästaren Mr Gabr: Frunck som olyckl. omkom wid sin heemresa från Sahlberget uthi en bäck Sahla sochn" ..*

¹⁴⁵ Skultuna AI:2 fol. 65v.

¹⁴⁶ Skultuna AI:2 fol. 65v. Se även fotnot 147.

En notis i Skultunas husförhörslängd 1708-1734 om krongjutaren *Hans Hornavers* familj kastar ytterligare ljus över *Katarina Fruncks* släktrelationer (Skultuna AI:2 sid. 136); *"styf:dott: Catharina Gabrielsdr ... 1720 till Stockholm"*. Detta är alltså en styvdotter till krongjutaren *Hans Hornaver*. Han är här gift med en *Kerstin Larsdotter*. *Hornaver* avlider 1720 (*"obiit 1720"*) samt hans änka är *"gift med Springare"*. Kontroll av Skultunas ministerialböcker ger vid handen att *Kerstin Larsdotter* vigdes 1 januari 1708 i Skultuna med krongjutaren *Hans Hornaver* och får två barn med honom; *Kristina Hornaver* (1711-1770) och *Per Hornaver* (1717-1752) (Skultuna C:3 [AID v74107.b73]). *Hans Hornaver* avled 28 december 1720 i Skultuna mässingsbruk och var då 74,5 år gammal, d.v.s. född ungefär 1646 (Skultuna C:3 sid. 73/maskinfol. 38r). *Kristina Hornaver* föddes 22 mars 1711 vid Skultuna mässingsbruk (Skultuna C:3 [AID v74107.b100]) och avled 15 december 1770 (Skultuna F:1 [AID v74118.b89]). *Per Hornaver* föddes 18 maj 1717 vid Skultuna mässingsbruk (Skultuna C:3 [AID v74107.b175]) och avled där 21 mars 1752 (Skultuna F:1 sid.30).

Efter *Hans Hornavers* bortgång gifter *Kerstin Larsdotter* om sig ytterligare en gång den 18 februari 1722 i Skultuna med trädklipparen vid Skultuna mässingsbruk *Johan Springare* (Skultuna C:4 fol. 51v). *Johan Springare* avlider 20 april 1747, då gallmejamjöltnare och uppges vara född 1672 (Skultuna F:1 sid. 40). Han var son till *Göran Springare* och hans hustru *Britta* vid mässingsbruket (Skultuna A:1 fol. 78). Modern *Britta* begravd 28 september 1698 (Skultuna C:3 [AID v74107.b14]). *Johan Springare* hade tidigare varit gift då hans hustru (utan namn) omnämns som dopvittne 29 september 1698 då *Salomon Pålssons* barn döps (Skultuna C:3 [AID v74107.b14]).

¹⁴⁷ Släktrelationerna i denna familj diskuteras närmare detalj i Lundholm (2012, Familj 7). Bouppteckningen efter *Katarina Frunck* uppger att hennes närmaste arvingar uppges vara *"sambroderens herrskapsbetjänten Johan Drakes 3:e barn och 2:ne halvsyskon som förnimmas skola vistas vid Skultuna Mässingsbruk"* (Justitiekollegium FIA:217 fol. 528). Detta är enda belägget för *Johan Drakes* existens. Vilka hans barn var är okänt. Om de två halvsyskonen se fotnot 146.

- (2) *Katarina Gabrielsdotter Frunck*. Född 17 februari 1702 vid Skultuna mässingsbruk.¹⁴⁹ Död 6 augusti 1769 i Maria Magdalena församling¹⁵⁰ Gift den 19 oktober 1740 i Storkyrkoförsamlingen med buldansvävaren *Lars Frimo*.¹⁵¹
- (2) *Maria*. Född 31 oktober 1698 vid Skultuna mässingsbruk.¹⁵²

5. Personer som inte säkert kan dokumenteras höra till släkten men som sannolikt gör det

Här finns en grupp av personer som helt säkert hör till den släkt Frunck som avhandlas här. Släktnamnet, den geografiska lokaliseringen samt andra indicier i varje enskilt fall gör att den slutsatsen är ganska säker. Emellertid saknas i varje enskilt fall avgörande evidens som säkerställer slutsatsen. De som diskuteras (i uppskattad anciennitetsordning) är följande:

- Hustrun *Kristina Frunck* i Avesta.
- Tråddragaren *Johan Simonsson Frunck* vid Vällinge bruk.
- Glasmästaren *Johan Johansson Frunck* i Malmö.
- Hustrun *Anna Katarina Frunck* i Nora.
- Murargesällen *Johan Johansson Frunck* m.fl. på Södermalm.

Vi kan notera att bland dessa finns inte mindre än fyra *Johan Frunck* av vilka två bär samma patronymikon. I vart och ett av fallen redogörs för den evidens som finns om personerna; oftast i sin helhet eftersom mycket lite är känt. Därefter diskuteras om och hur de kan vara relaterade till släkten Frunck.

Är det tänkbart att någon av dessa personer inte alls tillhörde släkten Frunck? Jag bortser från möjligheten att några av kvinnorna som nämnts ovan skulle kunna varit ingifta och därmed kommit att bära namnet, något som vid denna tidpunkt (decennierna kring sekelskiftet 1700) inte var särskilt vanligt. Att någon av dessa

¹⁴⁸ Se fotnot 147

¹⁴⁹ Skultuna C:3 [AID v74107.b33].

¹⁵⁰ Maria Magdalena Fl:3 #270 1769 [AID v88302.b80]; "*sockerbruksarbetaren Lars Frimos hustru Catharina Frimo*" vid en ålder av 66 år och 21 dagar

¹⁵¹ Storkyrkoförsamlingen El:a2 sid. 157; "*Buldans Wäfvaren Ärhlig och Beskedlig Lars Frimo samt gudfruchtiga och dygdesamma Piga Catharina Frunck*".

Mantalslängden för Maria upptar en "*Caijsa Frunck*" 1739 i kvarteret Saturnus 25 i rådmannen *Jesper Stenorts* hushåll samt mantalslängden Staden östra 1740 upptar pigan *Katarina Frunck* 40 år (Överståthållarämbetet G1BA:16:1 fol. 19 och G1BA:17:1 #16 fol. 76).

Lars Frimo har ovan kallats balduansvävare och sockerbruksarbetare. Det finns flera notiser om "*Lars Frimo*" i Stockholms arkivalier och de handlar förmodligen samma person: (i) En dräng *Lars Frimo*, född 1712, kom 1736 till Storkyrkoförsamlingen och *Erik Allstins* hushåll (Storkyrkoförsamling Al:4 sid. 92 (Västra delen)). (ii) En dräng/kusk *Lars Frimo/Frimodig* som 1738-1740 bor i kvarteret Saturnus 25 i Maria församling i rådmannen *Jesper Stenorts* hushåll. Här finns också *Katarina Frunck* (Överståthållarämbetet G1BA:16:1 fol. 19 och G1BA:17:6 fol. 23f samt Maria Magdalena Al:1 fol. 57). (iii) En *Lars Frimo* höll 1745 markenteri i *Katarina församling* (Överståthållarämbetet G1AA:45 fol. 950v). (iv) Sockerbruksarbetaren *Lars Frimo* gifter sig den 8 april 1770 i Maria Magdalena församling med *Maria Ekman*. Eftersom han anges ha blivit änklings 6 augusti 1769 är det här med säkerhet samma person (Maria Magdalena El:3 fol. 274). (v) Sockerbruksgesällen *Lars Frimo* gifter sig den 15 oktober 1775 med *Elisabet Sjökvist* i *Katarina församling* (Katarina El:4 sid. 260). Alla dessa händelser och noteringar utom den första härrör sig alltså från Södermalms centrala delar. Det rör sig säkert därför om samma person.

¹⁵² Skultuna C:3 [AID v74107.b15].

personer saknar relation till släkten Frunck kan därför inte uteslutas men måste bedömas som mindre troligt.

Hustrun Kristina Frunck i Avesta

I Lundholm (2007, sid. 186f) redogjordes för en i den äldre litteraturen omnämnd *Katarina Frunck*, som 1689 skulle ha gift sig med postmästaren *Olof Avelin* i Avesta. Det är Strokirk (1915-1920, Band 3, sid 169) som meddelar detta och som dessutom uppger att *Anders Simonsson Frunck* sannolikt var hennes far och att hon var född 1670 på Bjurfors bruk och dog 1729 i Avesta.¹⁵³ Strokirk har sannolikt haft Hülphers (Hülphers genealogier vol 2 sid. 48a) som utgångspunkt för sin gissning även om Hülphers uppger att hon dog 1726 och bara uppger att hon skulle ha kommit från Bjurfors.¹⁵⁴

Det finns dock en mer samtida uppgift om *Olof Avelins* äktenskap. Den meddelades först av Norberg (1956, sid 262f) baserad på *Olof Avelins* son *Gabriels* dödnöts. Enligt denna var fadern

”... postmästaren och kronovägaren Olov Avelin och modern madame Kristina Frunk.”¹⁵⁵

Postmästaren och kronovägaren *Olof Avelin* gifter sig verkligen 1689; ”*Wygdes på Askön d. 24 sept. Olaus Awelin wägare wijdd Awestadh med J. Maria Simonsdr på Asköön*”. Det finns inga belägg för att *Maria* tillhörde släkten Frunck.¹⁵⁶

En tolkning att *Olof Avelin* var gift två gånger och att han gift om sig ganska snart efter den första fruns frånfälle. *Olof Avelins* första hustru hette *Maria Simonsdotter* och den andra hette *Kristina Frunck* och kom från sannolikt Bjurfors. Strokirks uppgivna födelseår för *Olof Avelins* barn (1690, 1691, 1692, 1701, 1703 och 1705 samt ett barn med okänt födelseår som dött ung) är förenligt med att det rör sig om två kullar med olika mödrar. *Gabriel Avelin* var född 1703 enligt Strokirk. Problemet med denna tolkning är att vi genom andra källor inte känner till någon *Kristina* (eller *Katarina*) *Frunck*.

En alternativ tolkning är att *Olof Avelin* verkligen var gift med en kvinna från släkten *Frunck* och att detta istället var *Maria Simonsdotter*. Det som talar för denna tolkning är att vi har en kandidat: *Simon Simonsson Fruncks* dotter född 1664 i Skultuna och vars födelseår är mer rimligt än 1670. En invändning är förstas vad som synes vara två kullar barn, även om det skulle kunna vara en och samma mor till alla, samt mer besvärande att *Gabriel Avelins* mor skulle ha hetat *Kristina* och inte *Maria*. Det kan inte uteslutas att en namnförväxling skett i dödsnotisen mellan *Olof Avelins* hustrur.

¹⁵³ Uppgiften om giftermålet återfinns också Kugelberg (1894, sid. 244), som dock inte meddelar något födelseår för *Katarina*, och hos Grape (1951, sid. 34) som även anger bröllopsdagen som 2 september.

¹⁵⁴ Om *Olof Avelin* se även UUM (Band 1, sid. 260) och Odén (1902, sid. 81, #1065).

¹⁵⁵ Avesta F:1 10 juli 1766.

¹⁵⁶ Grytnäs C:1 fol. 3v, JI:1. *Olof Avelin* uppträder i mantalslängderna för Avesta[fors] 1690 och är då gift. Strokirks uppgift om att han avlider 1727 verifieras av mantalslängden för 1728 då han uppges vara död. Hustrun lever fortfarande 1727. Mantalslängder Kopparbergs län 44 fol. 43v, 80 sid. 81 och 81 sid. 81.

Längre än så kommer man inte förrän mer uppgifter om Olof Avelin och hans familj kommer i dagen.

Tråddragaren Johan Simonsson Frunck vid Vällinge bruk

I Lundholm (2007, sid. 187) rapporterade jag om en *Johan Frunck* vid Vällinge mässingsbruk i Salems socken 1689-1699 och spekulerade att det skulle kunna vara den person som nu visat sig vara *Johan Andersson Frunck*. Den spekuleringen kan vi nu visa var felaktig.

Låt oss först konstatera att det här inte rör om den ovan diskuterade *Johan Karlsson Frunck*, vilken i vart fall två år på 1690-talet var mantalsskriven i Oxelby i Salems socken men som det visar sig samtidigt som *Johan Simonsson Frunck* varit vid mässingsbruket. Det är alltså en annan *Johan Frunck* som är verksam i Vällinge mässingsbruk. Två typer av källor belägger honom där; Riksarkivets mantalslängder samt Riksarkivets Miscellaneasamling.

Mantalslängderna belägger åren 1689-1702 en *Johan Frunck* med hustru vid Vällinge mässingsbruk.¹⁵⁷ Under åren 1689-1693 kallas han tråddragare. Det finns även en "*Johan Simßon*" (d.v.s. *Johan Simonsson*) med hustru vid Vällinge bruk 1682.¹⁵⁸ För åren 1706-1714, 1716, 1719 saknas antingen Vällinge bruk (Salem) i mantalslängderna eller så saknas mantalslängder helt och hållet. Åren 1715, 1717-1718 nämns "*Tråmästare Johans enkia*", men bara en dotter listas för mantalet.¹⁵⁹ Detta kan möjligen vara *Johan Fruncks* änka och Johan har i så fall avlidit före 1715, men bara dottern är skattskyldig för mantalspenningen.

Riksarkivets ämnessamlingar (Miscellanea) om Bergverken innehåller en hel del dokument om mässingsbruket. I många fall är det skrivelser till den centrala regeringen i Stockholm rörande privilegier m.m. men det finns även några handlingar med ekonomisk redovisning från Vällinge bruk med information om anställda bruksarbetare:

- Lista för utbetalda löner under perioden från augusti 1676 till 1 juli 1677 som upptar *Johan Frunck*.¹⁶⁰
- Lista för utbetalda löner daterad 13 april 1682 tar upp honom men kallar honom då intressant nog "*Johan Simonson Fr*".¹⁶¹

¹⁵⁷ Mantalslängd Södermanlands län 36 fol. 412v, 37 fol. 776v, 38 fol. 517v, 39 fol. 344r, 40 fol. 410r, 41 fol. 694r, 42 fol. 646v, 43 fol. 422v, 46 fol. 398r, 47 fol. 14r, 48 (opaginerad), 49 fol. 905v. Mantalslängderna 1697 och 1698 är inte filmade. För åren 1706-1714, 1716, 1719 saknas antingen Vällinge bruk, Salem i mantalslängderna eller så saknas mantalslängder helt och hållet.

Salems socken tillhörde Uppsala län -1640, 1646-1651, 1654-1688, Stockholms län 1640-1646, 1652-1653, 1720- och Södermanlands län 1689-1719. Befintliga mantalslängder har genomgått avseende Vällinge bruk 1640-1720. Man kan notera att 1640-1688 antingen saknas mantalslängder helt för länet det aktuella året eller saknas för Salems socken det aktuella året, eller så saknas mässingsbruket även om mantalslängd för Salem finns eller så redovisas mässingsbrukets folk som ett kollektiv; med undantag för 1682. De belägg som här redovisas avseende Johan Frunck är de enda belägg för släkten Frunck i Vällinge som jag hittat i mantalslängderna i Riksarkivet.

¹⁵⁸ Mantalslängd Uppsala län 17 sid. 2940.

¹⁵⁹ Mantalslängder Södermanlands län 56 fol. 109v, 58 fol. 97r, 59 sid. 68.

¹⁶⁰ Miscellanea, Bergverken 42, bunt "*Wellinge Messingsbruk*", dokument med titel "*Ifrån Ultimo Augusti 1676 till 1. July 1677 är wid Wällinge bruuk förfärdigt fölliande Mäßingsarbeten, därföre Arbetzlöhner löper som följer.*", sid. 5.

¹⁶¹ Miscellanea, Bergverken 42, bunt "*Wellinge Messingsbruk*", lönelista daterad 14 april 1682.

- En kopia av 1686 års mantalslängd för Vällinge bruk tar upp honom med hustru.¹⁶²
- Upptagen på en förteckning från 20 januari 1686 över personer som har skulder till bruket.¹⁶³

Han saknas dock i (i) Vällinge bruks räkenskapsböcker 1670-1671, 171-1672 och 1677-1684,¹⁶⁴ (ii) mantalslängden i landsboken för 1672¹⁶⁵ samt (iii) Bergsbevillingen för Vällinge 1683.¹⁶⁶ Ett antal från andra källor kända tråddragardrängar listas men inte han.

Det finns dock belägg för en *Johan Frunck* i Strängnäs detta år. Denne *Johan Frunck* har råkat i bråk i staden och kastat ut sig några okvädingsord vilka han får böta för 5 maj 1683.¹⁶⁷ Det är oklart om Johan i Strängnäs är identisk med *Johan Simonsson* eller *Johan Karlsson*. Med tanke på vad vi vet om *Johan Karlsson* kanske mest sannolikt han.

Denne *Johan Simonsson Frunck* kan egentligen bara antingen vara son till *Simon Frunck* (familj 1), vars son *Johan* var född 6 november 1634 i Skultuna och om vilket inget mer är känt, eller till *Simon Simonsson Frunck* (familj 2), *Simon Fruncks* son. Någon son *Johan* till *Simon Simonsson Frunck* är dock inte känd sedan tidigare.

Johan Simonsson Frunck var alltså vid Vällinge mässingsbruk i vart fall 1677-1702. Han var gift senast 1682 och dog före 1715. Det är inte en orimlig ålder vare sig han var son till *Simon Frunck* eller *Simon Simonsson Frunck*.

Glasmästaren Johan Johansson Frunck i Malmö

Släkten Frunck i Skåne har som stamfar glasmästaren *Johan Johansson Frunck* som får burskap i Malmö 1718. Samma år skriver han till Glasmästarämbetet i Stockholm och säger där bl.a. att han gått i lära hos glasmästaren *Håkan Frunck* i Norrköping.¹⁶⁸ Det är alltså samme Johan som blev utskriven som gesäll 1713.

Glasmästaren *Johan Fruncks* släkt verkar ha varit helt okänd, inte bara i litteraturen utan även överlag bland släktforskare. Ett skäl till denna frånvaro av intresse är förmodligen att denna släkt (såvitt jag kan bedöma) är utdöd även i kognatisk mening. Det har helt enkelt inte funnits några efterlevande som intresserat sig för släkten.

¹⁶² Miscellanea, Bergverken 42, bunt "Vellinge Messingsbruk", "Anno 1686 åhrs Mantalls längdh vidh Vällinge Mäßings Bruuk såsom efterföllier".

¹⁶³ Miscellanea, Bergverken 43, "Anno 1686 d. 20 januari Upsathss Uppå alla dhem som ähro skyldigha Uppå Bruuket såsom och uthom bruuket nämnda som efterföllier". Av denna längd framgår det inte direkt att den avser Vällinge mässingsbruk, men den är uppsatt på samma sätt och synes vara skriven av samma hand som kopian av 1686 års mantalslängd.

¹⁶⁴ Kammarkollegiet. Bergsbruk 384-386.

¹⁶⁵ Länsstyrelsen i Uppsala län. Landskontoret Ela:14 sid. 1341. Denna mantalslängd är ett undantag för perioden och listar uttryckligen alla arbetarna vid Vällinge bruk. För den aktuella perioden finns det bara mantalslängder också för 1671 och 1673 i landskontorets arkiv. I mantalslängden för 1671 redovisas dock Vällinge bruk kollektivt och i den för 1673 saknas Svartlösa härad helt. (Länsstyrelsen i Uppsala län. Landskontoret Ela:13 sid. 771 samt Ela:15).

¹⁶⁶ Bergskollegium. Kammarkontorets arkiv GIV:3 fol. 139rff.

¹⁶⁷ Strängnäs rådhusrätt och magistrat A1:6 5 maj 1683.

¹⁶⁸ Glasmästarämbetet F2:1. Brevet synes vara daterat 17 juli 1718, men avlästes på mikrokort och är svårläst; månaden skulle även kunna vara januari eller juni.

Även om släktrationen mellan *Johan Johansson Frunck* och *Håkan Frunck* eller någon annan i släkten Frunck är omöjlig att definitivt fastställa i dagsläget, får det anses mycket sannolikt att *Johan Frunck* i Malmö tillhörde släkten. Innan jag övergår till att redovisa vad som verkligen är känt om *Johan Johansson Frunck* i Malmö och hans kognatiska avkomlingar vill jag dock säga något om de genealogiska kombinationer som kan vara tänkbara avseende honom och varför släkttillhörigheten är sannolik.

Vi vet att namnet *Johan* förekommer redan bland *Simon Fruncks* (Familj 1) barn; *Johan* (1624-1628) och *Johan* (1634-). Den senare *Johans* öden är inte kända men vi har konstaterat att han möjligen kan vara identisk med *Johan Simonsson Frunck* vid Vällinge mässingsbruk i Salems socken. Han skulle kunna vara en möjlig far till glasmästaren men det som talar emot det är hans ålder.

Anders Simonsson Fruncks (Familj 3) son *Johan Andersson Frunck* är knuten till Stockholm 1687-1694 då han är bokbindarlärling. *Johan Andersson Frunck* liv är inte känt utöver denna uppgift. Möjligen är han för ung för att komma ifråga som möjlig far till *Johan Johansson Frunck* i Malmö.

Det finns dock ytterligare en tänkbar, och kanske till och med än mer sannolik, far till glasmästaren *Johan Johansson Frunck* i Malmö. Det är *Johan Karlsson Frunck* som vi också diskuterat. Han var gift och hade barn, varav i vart fall en son som dock inte var namngiven. Det som talar för *Johan Karlsson Frunck* som far beror dels på att han var bror till *Håkan*, hos vilken *Johan Frunck* i Malmö fått sin utbildning, dels på att glasmästaren *Johan* i Malmö döper en av sina söner till *Karl*. Något direkt bevis för filiationen finns dock inte.

I det följande redovisas glasmästaren *Johan Johansson Fruncks* i Malmö samtliga kognatiska avkomlingar även om det innebär att personer som inte hör till släktens äldre led kommer med; ett avsteg från tidigare använd redovisningsprincip. Släktgrenen fortlever alltså, såvitt kan bedömas, inte ens i kognatisk mening då ingen av *Karl Fruncks* (Familj 16) 9 barn överlevde till vuxen ålder och inget av *Johannes Fruncks* barn (Familj 17) fick egna barn.

Familj 15

Johan Frunck. Glasmästare. Född (beräknat) 1688. Fick burskap i Malmö 5 februari 1718.¹⁶⁹ Levde i femte roten i Malmö 1720-22, 1724, 1727-1728 och 1730.¹⁷⁰ Död 25 juli 1734 i Malmö Sankt Petri.¹⁷¹

Gift 29 september 1718 i Odarslöv med *Margareta Jakobsdotter Pilbom*. Född 1683. Död (83 år gammal) 14 april 1766 i Malmö Sankt Petri.¹⁷²

Barn:

¹⁶⁹ Magistraten i Malmö D3A:1 fol. 37v.

¹⁷⁰ Mantalslängder, Malmöhus län 48 1720 fol. 2687r, 49 1720 fol. 2360v, 50 1722 fol. 1658v, 52 1724 fol. 1492v 56 1727 fol. 687v, 57 1728 701v, 59 1730:2 fol. 1867r samt Magistraten i Malmö, D3E:1 (Längd över stadens innevånare och deras fastigheter 1726 #411 1726 [AID v98948.b116]).

¹⁷¹ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 68.

¹⁷² Odarslöv CI:1 fol. 37v och Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 301. Hon gift 2:o i juni 1736 med glasmästare *Johan David Reimers*; Malmö Sankt Petri E:1 fol.126v. Född 1706. Död (62 år gammal) 29 oktober 1768 i Malmö Sankt Petri; FI:2 sid. 320.

— *Karl Frunck*. Se Familj 16.

— *Johannes Frunck*. Se Familj 17.

Familj 16

Karl Frunck.¹⁷³ Glasmästare. Döpt 31 juli 1719 i Malmö Sankt Petri. Fick burskap i Malmö 7 december 1745 från 1746.¹⁷⁴ Ägde 1759 hus (445 och 446) på Gråbrödra-gränden (västra sidan) som han själv bebodde.¹⁷⁵ Död 25 oktober 1773 i Malmö Sankt Petri.¹⁷⁶

Gift (1) med *Sara Lisa Brun*. Född 12 augusti 1727 i Malmö Sankt Petri.¹⁷⁷ Död 19 december 1760 i Malmö Sankt Petri.¹⁷⁸ Gift (2) med *Maria Dahlström*. Född 1717. Död (66 år gammal) 24 januari 1783 i Malmö Sankt Petri.¹⁷⁹

Barn:

— (1) *Börje Frunck*. Född 11 april 1746 i Malmö Sankt Petri. Död 15 september 1758 i Malmö Sankt Petri.¹⁸⁰

— (1) *N.N. (dotter)*. Död 27 november 1748 i Malmö Sankt Petri.¹⁸¹

— (1) *Johannes Frunck*. Född 16 mars 1750 i Malmö Sankt Petri. Död 1 maj 1750 i Malmö Sankt Petri.¹⁸²

— (1) *Greta Magdalena*. Född 14 oktober 1751 i Malmö Sankt Petri. Död 12 april 1752 i Malmö Sankt Petri.¹⁸³

— (1) *Jakob Frunck*. Född 25 oktober 1752 i Malmö Sankt Petri. Död 3 november 1753 i Malmö Sankt Petri.¹⁸⁴

— (1) *N.N. (son)*. Död (1/2 år gammal) 4 augusti 1754 i Malmö Sankt Petri.¹⁸⁵

¹⁷³ Den 12 september 1744 är "Rustmästaren Carl Frunck" dopvittne när soldaten Per Saxbergs i Gyllenpamps kompani, Hamiltons regemente, och hans hustru Bengta Nilsdotters dotter Anna döps (Suomen Sukuhistoriallinen Yhdistys ry., Hamiltonin rykmentti, kuva 23). Vänligen meddelat av Berg (2007).

Om det Hamiltonska regementets kyrkbok, se SGF (1985). I sökdatan HISKI (1996–) är barnafaderns namn felläst; Laxberg i stället för Saxberg. Eftersom det Hamiltonska regementet 1741-1753 är förlagt till Malmö (Cronberg, 1984) är denne "rustmästare" Karl Frunck gissningsvis identisk med Karl Frunck som då är glasmästargesäll. Han uppträder detta år nämligen ytterligare ett par gånger som dopvittne i Malmö (Malmö Sankt Petri C:2 sid. 357 och 361f).

¹⁷⁴ Magistraten i Malmö D3A:1 fol. 13r. Cautionist var glasmästaren Johan David Reimer. Se även Magistraten i Malmö, D3E:1 fol. 77r.

¹⁷⁵ Magistraten i Malmö, D3E:1 fol. 35v.

¹⁷⁶ Malmö Sankt Petri C:1 fol. 537r och FI:2 sid. 362.

¹⁷⁷ Malmö Sankt Petri C:1 fol. 719r. Dotter till bagarmästaren Börje Brun och hans hustru Johanna Margareta Holm.

¹⁷⁸ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 255.

¹⁷⁹ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 427 och FI:3 sid. 69.

¹⁸⁰ Malmö Sankt Petri C:3 fol. 9r och FI:2 sid. 241.

¹⁸¹ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 181.

¹⁸² Malmö Sankt Petri C:3 fol. 127r och FI:2 sid. 190.

¹⁸³ Malmö Sankt Petri C:3 fol. 181r och FI:2 sid. 201.

¹⁸⁴ Malmö Sankt Petri C:3 fol. 218v och FI:2 sid. 203.

¹⁸⁵ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 213.

- (1) *Anna Maja Frunck*. Född 12 januari 1755 i Malmö Sankt. Död (1/4 år gammal) 6 augusti 1755 i Malmö Sankt Petri.¹⁸⁶
- (1) *Anna Sofia Frunck*. Född 1755. Död (16 år gammal) 7 september 1771 i Malmö Sankt Petri.¹⁸⁷
- (1) *Börje Frunck*. Född 21 september 1759 i Malmö Sankt Petri. Död 8 augusti 1760 i Malmö Sankt Petri.¹⁸⁸

Familj 17

Johannes Frunck. Målarmästare. Född 24 augusti 1725 i Malmö Sankt Petri.¹⁸⁹ Död 31 januari 1770 i Landskrona stadsförsamling.¹⁹⁰

Gift (1) med *Kristina Matsdotter*. Begravd 4 januari 1755 i Landskrona.¹⁹¹ Gift (2) 29 oktober 1755 i Landskrona med *Anna Maja Fick*.¹⁹² Född (åldersuppgift) 1726.¹⁹³ Död 8 augusti 1799 i Landskrona.¹⁹⁴

Barn:

- (1) *Johannes Frunck*. Målargesäll. Född 1754 (åldersuppgift) i Landskrona.¹⁹⁵ Död 29 september 1803 i Landskrona stadsförsamling.¹⁹⁶
- (2) (*Margareta*) *Greta Frunck*. Född 3 juni 1766 i Landskrona.¹⁹⁷ Död 24 april 1835 i Landskrona.¹⁹⁸ Gift 25 oktober 1793 i Landskrona med färjemannen *Nils Christensson*.¹⁹⁹ Född 1761 (åldersuppgift). Död 23 augusti 1814 i Landskrona.²⁰⁰

Hustrun *Anna Kristina Frunck* i Nora

Anna Kristina Frunck är känd i Nora 1741-1748. Hon var senast 1741 gift med snickaren *Olof Sederström* och mor till barnen *Lars* (född 28 juli 1742) och *Hedvig* (född 9 januari 1745), båda födda i Nora.²⁰¹

¹⁸⁶ Malmö Sankt Petri C:3 fol. 324v och FI:2 sid. 219.

¹⁸⁷ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 342.

¹⁸⁸ Malmö Sankt Petri C:3 fol. 548v och FI:2 sid. 253.

¹⁸⁹ Malmö Sankt Petri C:1 fol. 679r.

¹⁹⁰ Landskrona CI:5 fol. 219r. Se även Landskrona AI:1 fol. 3v.

¹⁹¹ Landskrona CI:4 fol. 200r. Enligt samma källa 10 januari "bortförd och begrafwen uti Asmundtorpa kyrkogård".

¹⁹² Landskrona CI:4 fol. 10v.

¹⁹³ Landskrona AI:1 fol. 3v/sid. 5.

¹⁹⁴ Landskrona CI:6 fol. 524v. Se även Landskrona rådhusrätt och magistrat FIIa:16 fol. 941r ff.

¹⁹⁵ Landskrona AI:1 fol. 3v/sid. 5.

¹⁹⁶ Landskrona CI:6 fol. 547r.

¹⁹⁷ Landskrona CI:4 fol. 160v.

¹⁹⁸ Landskrona CI:9 fol. 3r.

¹⁹⁹ Landskrona CI:6 fol. 385r.

²⁰⁰ "Drunknade i öppna sjön och med uppsåt själv kastat sig ut." Landskrona CI:7 #55 1814.

²⁰¹ Mantalslängder Örebro län 100 sid. 435, 101 sid. 512, 102 sid. 496, 103 sid. 492, 104 sid. 543.

Jag har i tidigare arbeten framfört att Anna Kristina Frunck skulle kunna vara identisk med *Simon [Jakobsson] Fruncks* dotter *Anna*. Det har dock framkommit att Anna [Simonsdotter] senast 1743 till sin död 1772 var gift med *Kristoffer Herou* (1714-1784). Se Familj 8. Möjligen var Anna Kristina identisk med *Kristian Andersson Fruncks* (Familj 5) dotter *Anna*, född 1712 i Örebro Nikolai.

Murgesällen Johan Johansson Frunck m.fl. på Södermalm

Under en period omkring 1720-1760 finns ett ganska stort antal spridda uppgifter från församlingarna på Södermalm om personer som heter Frunck och där centralpersonen är en *Johan Johansson Frunck* som gifter sig 1718 i Storkyrkoförsamlingen.

Ett sammanträffande är att han gifter sig dagen innan glasmästaren Johan Johansson Frunck gifter sig i Skåne. De är alltså helt säkert två olika personer. Vi konstaterade att glasmästarens *Johan Johansson Frunck* mest sannolikt var son till *Johan Karlsson Frunck* eftersom han då skulle ha gått i lära hos sin farbror Håkan Karlsson Frunck i Norrköping. Då återstår som kandidat till far för *Johan Johansson Frunck* på Södermalm trädmästaren *Johan Simonsson Frunck* vid Vällinge bruk i Salems socken eller alternativt men mindre sannolikt bokbindargesällen *Johan Andersson Frunck*. Detta är en gissning som endast grundar sig på frånvaro av andra kandidater och på Vällinges närhet till Stockholm. Några handfasta bevis finns inte.

I det följande kommer uppgifterna om dessa personer redovisas punktvis:

1. *Johan Johansson Frunck* gifter sig 28 september 1718 i Storkyrkoförsamlingen i Stockholm med *Elisabet Larsdotter*.²⁰²
2. Den 30 december 1719 döptes dessa makars dotter *Maria Elisabeth* i Maria Magdalena församling.²⁰³ Johan Frunk kallas då "kutsch".
3. Den 31 mars 1725 döps i samma församling sonen *Lars*.²⁰⁴
4. I Maria Magdalena finns *Jan Frunck* noterad som murdräng 1727 i en förteckning "Husbönder och anställda. Stockholm 1727".²⁰⁵ Han bor då i Kvarteret Kattrumpan 281 och beskrivs med orden "Han var fattig".
5. År 1730 är *murdrängen Johan Frunck* noterad i kronotaxeringslängden i Kvarteret Kattfoten 101.²⁰⁶ Han har inte kunnat återfinnas i några andra skattelängder, inkluderandes sådana som även listar s.k. "oförmögna", i denna fastighet eller fastigheter i närliggande kvarter (t.ex. 1722-23, 1724, 1725, 1735, 1736, 1737, 1738, 1739).²⁰⁷

²⁰² Storkyrkoförsamlingen El:a1 fol. 89.

²⁰³ Maria Magdalena Cla:5 sid. 178.

²⁰⁴ Maria Magdalena Cla:5 sid. 346.

²⁰⁵ Förteckningen förvaras inbunden i forskarexpeditionen på SSA och uppger att huvudkällan för uppgifterna är länshuvudböcker som förvaras i Rikens ständers arkiv på Riksarkivet.

²⁰⁶ Överståthållarämbetet för uppbořdsärenden. Kamrerarexpeditionen, Kronotaxeringslängd GIAA:32, fol. 375v.

²⁰⁷ Överståthållarämbetet för uppbořdsärenden. Kamrerarexpeditionen, Kronotaxeringslängd GIAA:25-27, 33-38.

6. Han finns dock i Maria Magdalena första husförhörslängd (1737–1763) Kvarteret Katthuvudet 66 hos rådskrivaren Claes Berg.²⁰⁸ På raden under honom noteras "son Lars" men ingen annan familjemedlem.
7. I samma fastighet finns dock på sidan innan i husförhörslängden "Enkan Elisabeth Frunck".²⁰⁹ Hon är boende i murargesällen Ernst Wittes hus-håll. På raden ovanför änkan Elisabeth Frunck "dottern Anna" och under "son Lars.
8. *Maria Elisabeth Frunck* gifter sig den 22 november 1739 i Maria Magdalena församling med kammartjänaren *Nils Hedman*.²¹⁰ Ernst Wittes är då bröllopsvittne.
9. Murardrängsänkan Lisa Frunck finns i Sabbatsbergs fattighus 1752-1758. Uppges vara 66 år och "Kan intet läsa i bok".²¹¹
10. Änkan *Lisa Frunck* avled 79 år gammal mellan den 24 och 31 maj 1760 i Sabbatsbergs fattighus.²¹²
11. *Anna Frunck* gifter sig 17 november 1754 i Jakob och Johannes med strumpvävargesällen *Peter Wadström*.²¹³ En bergsprängare *Johan Frunck* är hennes giftoman.
12. Anna anges med patronymikon *Johansdotter* i samband med att hennes yngre dotter Kristina föds 18 april 1758 i Katarina församling.²¹⁴ Bland faddrarna märks sockerbruksarbetaren *Lars Frimo* och "pig. *Stina Frunk*". Den senare är alltså *Katarina Gabrielsdotter Frunck*.
13. Anna var 30 år när hon avled 1759 i Katarina församling, men hennes födelsenotis har inte återfunnits i Maria Magdalenas födelsebok de aktuella åren.²¹⁵
14. Änkan *Maria Frunck* avled av ålderdom i december 1762 i Klara församling på fattighus i en uppgiven ålder av 60 år.²¹⁶

²⁰⁸ Maria Magdalena Ala:2 sid. 313.

²⁰⁹ Maria Magdalena Ala:2 sid. 312.

²¹⁰ Maria Magdalena El:2 sid. 145.

²¹¹ SSA, Sabbatsbergs fattighus kyrkoarkiv, D:1 Längder över nattvardsgäster 1752-1809 (opaginerad).

Detta från den första sammanfattande namnlistan i volymen. Samma hand har vid ett tillfälle skrivit ned listan som därför bör vara baserad på andra mer primära uppteckningar. Uppgifterna i längden börjar 1752 och slutar 1758.

²¹² Stockholms Wekoblads, #23 Lördagen den 7 junii 1760 ("Politie och Commerce-Tidningar samt andra för Publico nyttiga efterrättelser").

²¹³ Jakob och Johannes Cla:15 fol. 28v.

I såväl hennes som hans bouppteckningar är dock *Anna Frunck* omnämnd som *Anna Funck*. Det gäller även i dottern Beata Katarinas födelsenotis. Min bedömning är dock att vi här ser en degeneration eller feltolkning av namnet Frunck där ett R tappas bort. Det viktigaste skälet för denna bedömning är att vi i två av de tidigaste notiserna kan notera två andra personer med namnet Frunck samt att Katarina Fruncks make Lars Frimo också nämns. Dessutom är två av beläggen för "*Anna Funck*" sena och daterar sig till efter hennes död.

²¹⁴ Katarina CII:4 fol. 166v.

²¹⁵ Katarina FI:4 #180 (1759).

Peter Wadström avled 57 år gammal 26 april 1774 i Jakob och Johannes församling (Jakob och Johannes FI:b1 sid. 233). Han bör då ha varit född ungefär 1717. Han har, enligt bouppteckningen (KÅLLA), tidigare varit gift med Elisabeth Hansdotter, med vilken han hade två döttrar Anna Margareta (24 år) och Maria Elisabeth (21 år) samt dessutom gift om sig efter Annas död med Margareta Hansdotter.

²¹⁶ Klara FIa:2 sid.97.

Förmodligen har vi här en familj: *Johan Johansson Frunck* med hustrun *Elisabeth (Lisa) Larsdotter* med barnen *Maria Elisabeth, Lars* och *Anna*. Johan uppträder med yrkesbeteckningarna kusk, murardräng och bergsprängare. Han är då Annas giftoman och lever ännu 1754 men är död senast 1758 då hustrun kallas "murardrängsänka".²¹⁷ Uppgiften om "Enkan Elisabeth Frunck" i husförhörslängden för Maria Magdalena 1737-1762 är förenlig med detta.

Vi vet att Maria Elisabeth var född 1719 och Lars 1725 och dessa makars barn. Annas åldersuppgift säger att hon var född ungefär 1729 och att hon omnämns som *Anna Johansson Frunck* gör att jag drar slutsatsen att även hon är barn till dessa makar. Att *Katarina Gabrielsdotter Frunck* uppträder som fadder 1758 till Annas förstfödda stärker också slutsatsen att det handlar om nära släktingar. Om hypotesen ovan, att Johan Simonsson Frunck var Annas farfar är korrekt skulle antingen Anna och Katarina, vars farfar var Karl [Simonsson] Frunck, ha varit tremänningar alternativt skulle Katarina och Annas far varit det; vilket beror exakt vem Johan Simonsson Frunck var son till, Simon Frunck eller Simon Simonsson Frunck.

Slutligen en kommentar om änkan Maria som avlider 1762 i 60 års ålder. Denna person är förmodligen inte identisk med Maria Elisabeth. En möjlighet är att hon är identisk med *Maria [Gabrielsdotter] Frunck* som föddes 1698. Det är förenligt med att hon inte nämns i *Katarina Gabrielsdotter Fruncks* bouppteckning. Hon skulle då inte heller efterlämnat några barn som levde ännu 1769.

6. Personer som inte tillhörde släkten

Före 1712 finns egentligen bara två belägg för att namnet i Sverige använts utanför släkten. Det första är en notis i Stockholms domkapitels protokoll 20 mars 1691 där det uppges att

"den Tyske prästmannen Matthia[s] Frunck hwarwidh upp[!]äsande suppliq i att Consistorium intet kan tillåta honom predijka i Tyska kyrkan, men som allmosa will man gifwa honom af cassan nembl[igen] 12 D[ale]r S[silver]m[yn]t."²¹⁸

Att han uppgavs vara tysk visar att han inte tillhörde släkten som ju befunnit sig i Sverige i minst 70 år.

Det andra är att det fanns skogvaktare *Hindrick Fronck* i Veberöd 1691-1715.²¹⁹ Han synes av mantalet ha varit gift och ska ha haft en dotter.²²⁰ Huruvida *Fronck* ska anses vara samma namn som Frunck kan diskuteras och det finns ingen evidens att ha skulle ha tillhört bruksarbetarsläkten.

Från 1712 finns namnet belagt som båtsmansnamn men då kopplat till en specifik rote (i Boteå utanför Härnösand). Orsaken till det var att den ovan nämnde *Karl Andersson Frunck* använde sitt släktnamn som båtsmansnamn. Namnet förekommer sedan som båtsmansnamn i denna rote intill slutet av 1800-talet. Det före-

²¹⁷ Om det inte var Johan Johansson Frunck som var Annas giftoman fanns det ytterligare en Johan Frunck om vilket inget ytterligare är känt.

²¹⁸ Stockholms domkapitel AI:46 [SVAR Bildid C0065091_00029]. Uppgiften har förmedlats av Tommy Petré.

²¹⁹ Vänligen meddelat av Berg (2007). Mantalslängder, Malmöhus län 24 fol. 514r, 25 fol. 423r, 26 fol. 604v och 27 fol. 547v

²²⁰

kommer även som soldatnamn i Västmanland och Uppland under 1800-talet. Från dessa båtsmän och soldater kom under 1800-talet minst 5 nya namnsläkter Frunck att uppstå, men dessa har alltså inget med bruksarbetarsläktens äldre led att göra.

7. Käll- och litteraturförteckning

Otryckta källor

Krigsarkivet

[Rullor flottan =] Flottans arkiv. Rullor flottan 1635-1915 (SE/KrA/05000503/0503/036)
XIIIC:19 Stockholms station. Manskap 1724

Landsarkivet i Härnösand

[Båtsmansrullor =] Gävleborgs läns landskontors arkiv (SE/HL/1030002)
GIIba:9 Båtsmansrullor 1710-1719
GIIba:10 Båtsmansrullor 1710-1719
[Härnösand rådhusrätt och magistrat =] Härnösand stad. Rådhusrättens och magistratens arkiv (SE/HLA/1050019)
CXII:1 Borgarlängder m.fl. förteckningar rörande näringar 1657-1864
[Härnösand =] Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv (SE/HLA/1010081)
LIa:1 Huvudräkenskaper för kyrkan 1643-1722
[Österfärnebo =] Österfärnebo kyrkoarkiv (SE/HLA/1010247)
AI:3 Husförhörslängd 1737-1756

Landsarkivet i Lund

[Halmstad =] Halmstad kyrkoarkiv (Halland) (SE/LLA/13138)
C:3 Födelse- och dopbok 1750-1773
Landskrona rådhusrätt och magistrat (SE/LLA/10665)
FIIa:16 Bouppteckningar och arvsskiften 1796-1801
[Landskrona =] Landskrona stadsförsamlings kyrkoarkiv (SE/LLA/13241)
AI:1 Husförhörslängd 1778-1784
CI:4 Födelse- och dopbok 1757-1768
CI:5 Födelse- och dopbok 1769-1790
CI:6 Födelse- och dopbok 1791-1812
CI:7 Födelse- och dopbok 1813-1834
CI:9 Födelse- och dopbok 1835-1850
[Odarslöv =] Odarslövs kyrkoarkiv (SE/LLA/13294)
C:1 Födelse- och dopbok 1706-1801

Landsarkivet i Uppsala

[Arboga stadsförsamling =] Arboga stadsförsamlings kyrkoarkiv (SE/ULA/10022)
C:2 Födelse- och dopbok 1723-1749
[Arnö =] Arnö kyrkoarkiv (SE/ULA/10023)
AI:2 Husförhörslängd 1765-1771
C:2 Födelse- och dopbok 1730-1790
[Avesta =] Avesta kyrkoarkiv (SE/ULA/10044)
AIa:1 Husförhörslängd 1746-1757
AIa:2 Husförhörslängd 1758-1769
AIa:3 Husförhörslängd 1764-1773
AIa:5 Husförhörslängd 1775-1785
F:1 Död- och begravningsbok 1761-1775
OIa:3 Handlingar rörande kyrkan 1656-1770 (Bänklängder)
[Björksta =] Björksta kyrkoarkiv (SE/ULA/10118)
F:3 Död- och begravningsbok 1788-1830
[By =] By kyrkoarkiv, Dalarnas län (SE/ULA/10148)
AI:5 Husförhörslängd 1740-1747
C:1b Födelse- och dopbok 1702-1726
C:3 Födelse- och dopbok 1747-1757
[Enköping =] Enköpings kyrkoarkiv (SE/ULA/10206)
C:3 Födelse- och dopbok 1726-1763
[Grytnäs =] Grytnäs kyrkoarkiv (SE/ULA/10339)
C:1 Födelse- och dopbok 1681-1774
JI:1 Skrivelser och resolutioner från Kungl. Maj:t, länsstyrelse, domkapitel, andra myndigheter

- och enskilda 1706-1761²²¹
- [Hallstahammar =] Hallstahammars (före 1943 Svedvi) kyrkoarkiv (SE/ULA/11494)
 - C:1 Födelse- och dopbok 1710-1764
 - [Haraker =] Harakers kyrkoarkiv (SE/ULA/10374)
 - EI:1 Lysnings- och vigselbok 1712-1774
 - [Häggeby =] Häggeby kyrkoarkiv (SE/ULA/10426)
 - C:2 Födelse- och dopbok 1787-1852
 - [Irsta =] Irsta kyrkoarkiv (SE/ULA/10483)
 - F:1 Död- och begravningsbok 1775-1809
 - [KLHA III=] Kopparbergs och Näsgårds län samt Sätters och Tuna tingslags häradsrätt (SE/ULA/10593)
 - A:19 Dombok 1677
 - [Kungsåra =] Kungsåra kyrkoarkiv (SE/ULA/10672)
 - C:5 Födelse- och dopbok 1754-1774
 - [Lillhärads =] Lillhärads kyrkoarkiv (SE/ULA/10837)
 - EI:1 Lysnings- och vigselbok 1703-1861
 - [Länstyrelsen i Uppsala län. Landskontoret =] Länstyrelsen i Uppsala län. Landskontoret I 1634-1900 (SE/ULA/11035/21)
 - EIa:13 Landsbok 1671
 - EIa:14 Landsbok 1672
 - EIa:15 Landsbok 1673
 - [Länsstyrelsen i Västmanland. Landskontoret =] Länsstyrelsen i Västmanlands län. Landskontoret I 1635-1915 (SE/ULA/11037/21)²²²
 - EIII:5 Mantalslängder 1670-1672
 - EIII:6 Mantalslängder 1673-1675
 - EIII:7 Mantalslängder 1676-1679
 - EIII:8 Mantalslängder 1680-1682
 - EIII:9 Mantalslängder 1683-1686
 - Norrbo häradsrätt (SE/ULA/11105)
 - AIa:3 Dombok vid ordinarie häradsting 1699-1704
 - [Nora =] Nora bergsförsamling kyrkoarkiv (T-län) (SE/ULA/11098)
 - AI:3B Husförhörslängd 1733-1742
 - C:1 Födelse- och dopbok 1737-1756
 - [Norberg =] Norbergs kyrkoarkiv (SE/ULA/11099)
 - AI:2 Husförhörslängd 1705-1728
 - AI:4b Husförhörslängd 1748-1757
 - AI:5d Husförhörslängd 1762-1774
 - AI:6b Husförhörslängd 1775-1785
 - [Ramnäs =] Ramnäs kyrkoarkiv (SE/ULA/11258)
 - LIIa:2 Räkenskaper för kyrka och församling 1641-1683
 - [Rytterne =] Rytterne kyrkoarkiv (SE/ULA/11280)
 - AIa:4 Husförhörslängd för Stora Rytterne 1775-1788
 - Fa:1 Död och begravningsbok för Stora Rytterne 1776-1813
 - [Sala =] Sala stadsförsamlings kyrkoarkiv (SE/ULA/11305)
 - AI:8 Husförhörslängd 1763-1771
 - AI:9 Husförhörslängd 1772-1774
 - C:1 Födelse- och dopbok 1747-1774
 - [Sankt Ilian =] Sankt Ilians kyrkoarkiv (SE/ULA/11312)
 - AIa:1 Husförhörslängd 1699-1716
 - Snevringe häradsrätt (SE/ULA/11363)
 - FII:6 Bouppteckningar 1780-1789
 - [Skultuna =] Skultuna kyrkoarkiv (SE/ULA/11343)
 - AI:1 Husförhörslängd 1681-1688
 - AI:2 Husförhörslängd 1689-1734
 - AI:3 Husförhörslängd 1737-1760
 - AI:4 Husförhörslängd 1752-1776
 - AI:5A Husförhörslängd 1775-1784
 - AI:8 Husförhörslängd 1805-1814²²³
 - AI:9 Husförhörslängd 1815-1824

²²¹ Innehåller även kyrkans inkomster och utgifter 1681-1699. Ancestry/Genline betecknar denna volym L:1 *Kyrkl. räkenskaper 1681-1699* men den verkar saknas hos SVAR. Volymen ska inte förväxlas med LIIa:1 *Räkenskaper för kyrka 1652-1734* vilken av Ancestry/Genline och SVAR betecknas LI:1 *Kyrkl. räkenskaper 1652-1734*.

²²² Landskontorets exemplar av mantalslängderna är inte inbundna. Det finns alltså inte någon sammanhängande paginering. De olika årgångarna ligger i fascikelomslag.

²²³ Volymen har två på varandra följande pagineringar.

C:1 Födelse- och dopbok 1622-1754
 C:2 Födelse- och dopbok 1664-1679
 C:3 Födelse- och dopbok 1697-1717
 C:4 Födelse- och dopbok 1718-1741
 C:5 Födelse- och dopbok 1742-1774
 C:6 Födelse- och dopbok 1775-1828
 F:1 Död- och begravningsbok 1744-1775
 F:2 Död- och begravningsbok 1775-1835
 [Sura =] Sura kyrkoarkiv (SE/ULA/11492)
 LIa:2 Räkenskaper för kyrka 1669-1777
 Strängnäs rådhusrätt och magistrat (SE/ULA/11470)
 A1:6 Dombok 1686-1702
 (Svinnegarn =) Svinnegarn kyrkoarkiv (SE/ULA/11498)
 C:3 Födelse- och dopbok 1800-1860
 [Tillinge =] Tillinge kyrkoarkiv (SE/ULA/11547)
 C:5 Födelse- och dopbok 1782-1820
 [Vendel =] Vendels kyrkoarkiv (SE/ULA/11683)
 C:5 Födelse- och dopbok 1749-1991
 [Vittinge =] Vittinge kyrkoarkiv (SE/ULA/11696)
 AI:2 Husförhörslängd 1752-1753
 [Västerås =] Västerås domkyrkoförsamlings arkiv (SE/ULA/11727)
 AIa:2 Husförhörslängd 1707-1739
 EI:1 Lysnings- och vigselbok 1741-1775
 Åsunda häradsrätt (SE/ULA/11783)
 F:14 Bouppteckningar 1825-1829
 Örebro Nikolai kyrkoarkiv (Örebro Nikolai) (SE/ULA/11800)
 AI:1 Husförhörslängd 1697
 C:2 Födelse- och dopbok 1693-1741
 EI:1 Lysnings- och vigselbok 1693-1820
 F:1 Död- och begravningsbok 1693-1820

Landsarkivet i Vadstena

[Jönköpings Kristina =] Jönköpings Kristina kyrkoarkiv (SE/VALA/00170)
 AIa:2 Husförhörslängd 1729-1733
 EI:1 Lysnings- och vigsel 1698-1802
 F:1 Död- och begravningsbok 1698-1801
 [Jönköpings rådhusrätt =] Rådhusrättens och magistratens i Jönköping arkiv
 (SE/VALA/01665)
 FIa:2 Bouppteckningar och arvskiften 1776-1779
 [Norrköpings rådhusrätt =] Norrköpings rådhusrätts och magistrats arkiv
 (SE/VALA/01697)
 FIba:1 Bouppteckningar 1709-1727
 FIba:2 Bouppteckningar 1711-1732
 Norrköpings Sankt Olai kyrkoarkiv (Norrköpings Sankt Olai) (SE/VALA/00273)
 C:4 Födelse och dopbok 1720-1744
 DII:1 Längder över nattvardsgäster (Kommunionslängder)

Landsarkivet i Östersund

Offerdals kyrkoarkiv (Offerdal) (SE/ÖLA/11085)
 LIa:1 Huvudräkenskaper 1582-1702
 LVd:1 Diverse räkenskaper rörande kyrkan och dess inredning samt det
 frivilliga kyrkliga arbetet

Malmö stadsarkiv

Magistraten i Malmö (SE/MSA/00533)
 D3A:1 Burskapsbok 1693-1847
 D3E:1 Övriga folklängder 1653 -1759
 [Malmö Sankt Petri =] Malmö Sankt Petri kyrkoarkiv (SE/MSA/00792)
 C:1 Födelse- och dopbok 1698-1729
 C:3 Födelse- och dopbok 1746-1766
 E:1 Lysnings- och vigselbok 1698-1739
 FI:2 Död- och begravningsbok. Huvudserien 1728-1788

Riksarkivet

[Bergverken =] Riksarkivets ämnessamlingar. Miscellanea. Bergverken (SE/RA/757/05)
 42 Handlingar rörande Nacka, Norrköpings, Nyköpings, Skultuna och
 Vällinge mässingsbruk
 43 Diverse bergverkshandlingar från 1500-1600-talen, arbetsräkningar,
 inventarieförteckningar m.m.
 Bergskollegium. Kammarkontorets arkiv (SE/RA/420013/420013.03)
 GIV:3 Räkenskaper för bergverkens bevillning 1683

[Kammarkollegiet. Bergsbruk =] Kammarollegiets ämnessamlingar. Kammarkollegiet
Bergsbruk 1529-1872 (SE/RA/522/02)

384 Vellinge mässingsbruk 1679-1671

385 Vellinge mässingsbruk 1671-1672

386 Vellinge mässingsbruk 1677-1684

Leufstaarkivet (SE/RA/720584)

Kartong 42

Kartong 50

Mantalslängder 1642-1820 (SE/RA/55203)

Kopparbergs län 44 1690

Kopparbergs län 80 1728

Kopparbergs län 81 1729

Kopparbergs län 121 1770

Kopparbergs län 122 1771

Malmöhus län 24 1691

Malmöhus län 25 1694

Malmöhus län 26 1697:1

Malmöhus län 27 1698:1

Malmöhus län 48 1720

Malmöhus län 49 1721

Malmöhus län 50 1722

Malmöhus län 52 1724

Malmöhus län 56 1727

Malmöhus län 57 1728

Malmöhus län 59 1730:2

Södermanlands län 36 1689

Södermanlands län 37 1690

Södermanlands län 38 1691

Södermanlands län 39 1692

Södermanlands län 40 1693

Södermanlands län 41 1694

Södermanlands län 42 1695

Södermanlands län 43 1696

Södermanlands län 46 1699

Södermanlands län 47 1700

Södermanlands län 48 1701

Södermanlands län 49 1702

Södermanlands län 56 1715

Södermanlands län 58 1717

Södermanlands län 59 1718

Uppsala län 17 1682

Västmanlands län 12 1653

Västmanlands län 13 1654

Västmanlands län 27 1669

Västmanlands län 29 1671

Västmanlands län 30 1672

Västmanlands län 31 1673

Västmanlands län 32 1674

Västmanlands län 33 1675

Västmanlands län 34 1676

Västmanlands län 35 1677

Västmanlands län 36 1678

Västmanlands län 37 1679

Västmanlands län 38 1681

Västmanlands län 55 1698

Västmanlands län 56 1699

Västmanlands län 57 1700

Västmanlands län 58 1701

Västmanlands län 59 1702

Västmanlands län 60 1703

Västmanlands län 61 1704

Västmanlands län 62 1705

Västmanlands län 63 1706

Västmanlands län 64 1707

Västmanlands län 65 1708

Västmanlands län 66 1709

Västmanlands län 67 1710

Västmanlands län 68 1711

Västmanlands län 69 1712

Västmanlands län 70 1713
 Västmanlands län 71 1714
 Västmanlands län 72 1715
 Västmanlands län 73 1716
 Västmanlands län 74 1718
 Västmanlands län 75 1719
 Västmanlands län 77 1720:2
 Västmanlands län 78 1721
 Västmanlands län 79 1722
 Västmanlands län 80 1723
 Västmanlands län 81 1724
 Västmanlands län 82 1725
 Västmanlands län 86 1729
 Västmanlands län 87 1730
 Västmanlands län 92 1735
 Västmanlands län 93 1736
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 22 1693
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 23 1694
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 24 1695
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 25 1696
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 26 1697
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 27 1698
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 28 1699
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 29 1700
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 30 1701
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 31 1702
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 32 1703
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 33 1704
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 34 1705
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 35 1706
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 36 1708
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 37 1709
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 38 1710
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 39 1711
 Västernorrlands (Gävleborgs) län 40 1712
 Örebro län 100 1742
 Örebro län 101 1744
 Örebro län 102 1745
 Örebro län 103 1746
 Örebro län 104 1747
 Östergötlands län 54 1703
 Östergötlands län 55 1704
 Östergötlands län 56 1705
 Östergötlands län 57 1706
 Östergötlands län 59 1707:2
 Östergötlands län 60 1709
 Östergötlands län 61 1710
 Östergötlands län 62 1711
 Östergötlands län 63 1712
 [Svea hovrätt =] Svea Hovrätt. Advokatsfiskalens arkiv (SE/RA/420422/02)
 EXId:1081 Rådstugurätters renoverade domböcker 1697-1698
 EXId:1146 Rådstugurätters renoverade domböcker 1707-1708
 EXId:2746 Häradsrätters renoverade domböcker 1686
 EXId:2750 Häradsrätters renoverade domböcker 1690
 EXId:2765 Häradsrätters renoverade domböcker 1699
 EXId:3180 Häradsrätters renoverade domböcker 1695
 Stockholms stadsarkiv
 Forskarexpeditionen, "Husbönder och anställda. Stockholm 1727"
 [Jakob och Johannes =] Jakob och Johannes kyrkoarkiv (SE/SSA/0008)
 CIa:15 Födelse- och dopbok 1751-1759
 FIb:1 Död och begravningsbok för Johannes 1751-1784
 [Justitiekollegium =] Justitiekollegium 1637-1856, Förmyndarkammaren 1667-1924, Rådhusrättens 1:a
 avdelning 1850-1924 (SE/SSA/0145A)
 FIA:72 Bouppteckningar 1711, Del 1²²⁴

²²⁴ Hade tidigare signum Ella12:65. Se även Stockholms rådhusrätt och magistrat (SE/SVAR/SSA-132010021).

- FIA:116 Bouppteckningar 1737, Del 1 med register²²⁵
 FIA:217 Bouppteckningar 1769, Del 2 med register²²⁶
 [Lovö =] Lovö kyrkoarkiv (SE/SSA/1532)
 AI:3 Husförhörslängd 1764-1766
 [Katarina =] Katarina kyrkoarkiv (SE/SSE/0009)
 CII:4 Födelse- och dopbok över äkta barn 1752-1762
 EI:4 Lysnings- och vigselbok 1763-1780
 FI:4 Död- och begravningsbok 1749-1762
 [Klara =] Klara kyrkoarkiv (SE/SSA/0010)
 FIa:2 Död- och begravningsbok 1760-1770
 [Maria Magdalena =] Maria Magdalena kyrkoarkiv (SE/SSA/0012)
 AI:1 Husförhörslängd 1737-1763
 AI:2 Husförhörslängd 1737-1763
 CIa:5 Födelse- och dopbok 1715-1729
 EI:2 Lysnings- och vigselbok 1730-1755
 EI:3 Lysnings- och vigselbok 1765-1774
 FI:3 Död- och begravningsbok, huvudserie 1766-1788
 [Nacka =] Nacka kyrkoarkiv (SE/SSA/1542)
 AI:1 Husförhörslängd 1702-1720
 [Riddarholmen =] Riddarholmens kyrkoarkiv (SE/SSA/0013)
 EII:1 Vigselbok 1738-1807
 Stockholms domkapitel (SE/SSA/0148)
 AI:46 Protokoll, huvudserien 1691
 [Storkyrkoförsamlingen =] Storkyrkoförsamlingens kyrkoarkiv (SE/SSA/0016)
 AI:4 Husförhörslängd 1730-1740
 EIa:1 Lysnings- och vigselbok, huvudserie 1712-1732
 EIa:2 Lysnings- och vigselbok, huvudserie 1733-1747
 [Överståthållarämbetet =] Överståthållarämbetet för uppboresärenden. Kamrerarexpeditionen (SE/SSA/0031/06)
 G1AA:25 Kronotaxeringslängd 1722-1723
 G1AA:26 Kronotaxeringslängd 1724
 G1AA:27 Kronotaxeringslängd 1725
 G1AA:32 Kronotaxeringslängd 1730
 G1AA:33 Kronotaxeringslängd 1735
 G1AA:34 Kronotaxeringslängd 1736
 G1AA:35 Kronotaxeringslängd 1737
 G1AA:36 Kronotaxeringslängd 1738
 G1AA:37 Kronotaxeringslängd 1739
 G1AA:38 Kronotaxeringslängd 1740
 G1AA:45 Kronotaxeringslängd 1745
 G1BA:8:1 År 1702 (Mantalslängd)
 G1BA:16:1 Mantalslängd (Maria inre och västra) 1739
 G1BA:17:1 Mantalslängd (Staden södra, östra, västra) 1740
 G1BA:17:6 Mantalslängd (Maria inre och västra) 1740

SVAR

Nordiska museet

Glasmästarämbetet (SE/SVAR/Nm-338010009)

AI:6 Protokoll 1679-1695

AI:7 Protokoll 1696-1753

F2:1 Handlingar 1657-1749

Mässingslagarämbetet (SE/SVAR/Nm-338010018)

F2:1 Handlingar 1667-1729

Suomen Sukuhistoriallinen Yhdistys ry.

Hamiltonin rykmentti

Syntyneet-Vihityt-Kuolleet, 1742-1808, ES3197

Tekniska museets arkiv

[Heikorn =] Tekniska och industrihistoriska arkivet

Kapsel 285

"Några anteckningar om Nyköpings bruk utförda åren 1927-1929 av bergsingenjör Gösta Heikorn. Avskrift"

²²⁵ Hade tidigare signum EIIa1:2:109b. Se även Stockholms rådhusrätt och magistrat (SE/SVAR/SSA-132010021).

²²⁶ Hade tidigare signum EIIaI:2:210a. Se även Stockholms rådhusrätt och magistrat (SE/SVAR/SSA-132010021).

Litteratur

- Andersson, K. och H. Anderö, (2002), *Ordbok för släktforskare*, ICA Bokförlag, 3:e helt omarbetade och utvidgade upplagan. LIBRIS-ID:8549947.
- Berg, A. (2007), Inlägg på *Anbytarforum » Släkter » Övriga släkter - F » Frunck/Wrunck*, <http://aforum.genealogi.se/cgi-bin/discus/show.cgi?tpc=576&post=721112#POST721112>
- Cronberg, O. (1984), *Kyrkoböcker för värvade regementen i Malmö under 1700-talet, SkåneGenealogen 1984:2*, 1-5. LIBRIS-ID: 327090. ISSN: 1102-0873.
- Dahlgren, E. W., (2002 [1923]), *Louis de Geer 1587-1652. Hans lif och verk*, Band 2, Atlantis. LIBRIS-ID: 8519714. ISBN: 91-7486-688-5.
- Edblad, S., (1979), *Nyköpings mässingsbruk*, Sörmländska handlingar 37, Södermanlands museum, Nyköping. LIBRIS-ID: 8379413. ISBN: 91-85066-11-7.
- Elgenstierna, G. (1925-1936), *Den introducerade svenska adelns ättartavlor med tillägg och rättelser*, Norstedts. LIBRIS-ID: 8576.
- Ericsson, P., (1996), *Frunck*, *Genos* 67 sid. 42. LIBRIS-ID: 3412658. ISSN: 0016-6898.
- Erixon, S., (1921-1972), *Skultuna bruks historia*, Aktiebolaget Gunnar Tisells tekniska förlag i distribution, Stockholm. LIBRIS-ID:8199166.
- Forsberg, K., (1953), *Gusums bruks historia 1653-1953*, Stockholm. LIBRIS-ID: 287547.
- Frunck, C. D., (<1845), *Frunckska stamtaflan*, avskrift av manuskript i privat ägo.²²⁸
- Grape, E., (1951), *Postkontor och postmästare*, Postverkets tryckeri, Stockholm. LIBRIS-ID:21169.
- Hedberg, A., (1949-1971), *Stockholms bokbindare 1460-1880. Anteckningar*, Nordiska museets handlingar 36, Stockholm. LIBRIS-ID: 8390305.
- Helmfrid, B., (1954), *Holmenöden under fyra sekler. Studier i Holmens bruks historia*, Acta Holmenensia 1, Norrköping. LIBRIS-ID: 8197968.
- [HISKI =] (1996-), *Sökprogram för historieböcker*, Genealogiska samfundet i Finland, URL <http://hiski.genealogia.fi/hiski?se>.
- Kugelberg, O., (1894), *Postmästare i Sverige och Finland. Från äldre till närvarande tid. Biografiska anteckningar*, Andréens boktryckeri, Stockholm. LIBRIS-ID: 1644732.
- Leijonhufvud, K. A. K:son, (1901-1906), *Ny svensk släktbok*, P. A. Norstedt & söners förlag, Stockholm. LIBRIS-ID: 37602.
- Lundholm, M., (2007), *Släkten Fruncks äldre led, Släktforskarnas årsbok [20]07*, sid. 161-206. LIBRIS-ID: 10662433.
- Lundholm, M., (2009), *Efterskörd & kommentarer: Släkten Fruncks äldre led (Släktforskarnas årsbok '07), Släktforskarnas årsbok [20]09*, sid. 339-341. LIBRIS-ID: 11843237.
- Lundholm, M., (2012), *Bidrag till släkten Fruncks äldre led, Släktforskarnas årsbok [20]12*, sid. 263-300. LIBRIS-ID: 13483499.
- Låstbom, A. T. och J.E. Fant, (1842-1845), *Uppsala ärkestifts herdaminne*, Uppsala. LIBRIS-ID: 1799831.
- Norberg, P., (1956), *Avesta under kopparbrukets tid 1-2*, Stockholm. LIBRIS-ID: 417014.
- Norrman, R., (1993), *Konserverade änkor och kvinnor på undantag. Prästänkornas villkor i Uppsala stift 1720-1920 — från änkehjälp till familjepension. Band I:2. Serie I Urkunder och bearbetningar. Stiftshistoriskt uppslagsverk från reformationen till nyaste tid. Uppsala stifts herdaminne*, Stiftshistoriska kommittén i Uppsala, Uppsala. LIBRIS-ID: 7754339. ISBN:91-86024-01-9.

²²⁷ Se <http://hosting.devo.se/genealogi/>.

²²⁸ Enligt dokumentet har det följande ursprung: "Detta allt ovan skrivna uppsatt av assessor C. D. Frunck å pärmarna af en gammal tysk bok och ordagrant afskrivet av dess sonson studenten Christian Jacob Frunck. Uppsala den 12 nov. 1869, kl 12 på natten avslutat." Den version som kommit författaren tillhanda, genom förmedling av Tommy Petré, är dock en avskrift (i minst två led) av det av C. J. Frunck uppsatta manuskriptet.

- Odén, K., (1902), *Östgötars minne. Biografiska anteckningar om studerande östgötar i Uppsala 1595-1900*, Stockholm. LIBRIS-ID:8075143.
- [SBL =] (1918-), *Svensk biografiskt lexikon*, B. Boëthius, B. Hildebrand & G. Nilzén, (red.), Svensk biografiskt lexikon, Stockholm. LIBRIS-ID: 8200870.
- [SGF =] (1985), *Den försvunna kyrkboken, SkåneGenealogen 1985:1*, 1. LIBRIS-ID: 327090. ISSN: 1102-0873.
- [SISK =], (2004–2009), *Signums svenska kulturhistoria*, Signum, Lund. LIBRIS-ID: Saknas för hela serien.
- [SMoK =], (1942-1955), *Svenska män och kvinnor. Biografisk uppslagsbok*, N. Bohman & T. Dahl (red.), Bonnier, Stockholm. LIBRIS-ID: 53799.
- Strokirk, O. F., (1915-1920), *Kultur- och personhistoriska anteckningar*, Örebro Dagblads tryckeri. LIBRIS-ID: 8225152.
- [SSK =], (1911-), *Svenska släktkalendern*, Föreningen svenska släktkalendern. LIBRIS-ID: 3684373. ISSN: 0348--419X.
- [Sorgbrev (1796) =], *Sorgbrev. Frunck, Christian, 1730-1796. Tillkänna gifves: contracts-prostens herr mag. Christian Fruncks saliga död, som timade den 2:dra september 1796, i dess 66:te ålders år*. LIBRIS-ID: 2423220.
- Sundin, P. (2011), *Anbytarforum » Forum » Personrelaterat » Släktnamn » Övriga släkter - F » Frunck*, 14 maj 2011 19:16, <http://forum.genealogi.se/index.php?topic=70300.msg994330#msg994330>. [Avläst 2016-07-14]
- [Uppsala Ärke-Stifts Tidningar (1796) =], (1796), N:o 8 Uppsala Ärke-Stifts Tidningar. Utgifne den 16 september 1796, i *Uppsala Ärke-Stifts Tidningar. Ifrån och med 1793 till och med 1798*, Johan Fr. Edman, Kongl. Acad. Boktr.
- Uhrvik, K. (2012), *Anbytarforum » Forum » Personrelaterat » Släktnamn » Övriga släkter - F » Frunck*, 11 januari 2012 08:19, <http://forum.genealogi.se/index.php?topic=70301.msg994334#msg994334>. [Avläst 2016-07-14]
- [UUM =] (1900-1971), *Uppsala universitets matrikel*. Lundequistska bokhandeln, Uppsala. LIBRIS-ID: 1707902.
- Westén, A. och C. E. Wenström, (1799-1850), *Svenska kongl hof-clericiets*, Stockholm. LIBRIS-ID: 1805050.
- [Westerås Stifts-Tidningar], (1769-1888), *Westerås Stifts-Tidningar*. LIBRIS-ID: 543172.
- [ÖÄ =] Örnberg, V., (1884-1908), *Svensk släkt-kalender & Svenska ättartal*, Stockholm. LIBRIS-ID: 952204 & 1718096.

Bilaga 1: Dokumenthistorik

- Version 1.00. 2016-07-14.
- Version 1.01. 2016-07-18.
 - Kompletterande uppgifter om *Anna Frunck* (Familj 8) har tillförts vilka klargör att hon inte kan vara identisk med *Anna Kristina Frunck* i Nora (se sid. 28). Diskussionen om den senare har därför också justerats.
- Version 1.02. 2016-10-19.
 - Korrekturfel har rättats.
 - Ett nytt avsnitt om personer som inte tillhörde släkten har tillkommit. Där har tillkommit prästmannen Mattias Frunk (omnämnd 1691) samt diskussionen om båtsmännen och de indelta soldaterna. Hit har också förts skogvaktaren Hindrick Fronck, där jag ändrat min bedömning då det inte finns något alls som binder honom till släkten.
 - Kompletterande uppgifter om Kristian Andersson Frunk (Familj 5) har tillförts.
 - Kompletterande uppgifter om var i Stockholm Johan Karlsson Frunck (Familj 13) bodde 1697 har tillförts.

Bilaga 2: Familjenumrering

Nedanstående tabell översätter familjenumreringen i denna publikation till tabellnumreringarna i Lundholm (2007) och Lundholm (2008). Tabellnumreringarna som användes i Lundholm (2005) och Lundholm (2012) var identiska med ett undantag. I Lundholm (2012) fanns utöver de tabeller som Lundholm (2007) innehöll ytterligare 4 tabeller som numrerades 3A, 3B, 6A och 6B.

Denna publikation ver. 1.02	Lundholm (2007)	Lundholm (2012)
1	1	
2	2	
3	6	
4	-	6A
(Ingår i Familj 3)	-	6B
5	-	
6	-	
7	4	
8	8	
9	5	
10	9	
11	10	
12	3	
13	-	3A
(Ingår i Familj 12)	-	3B
14	7	